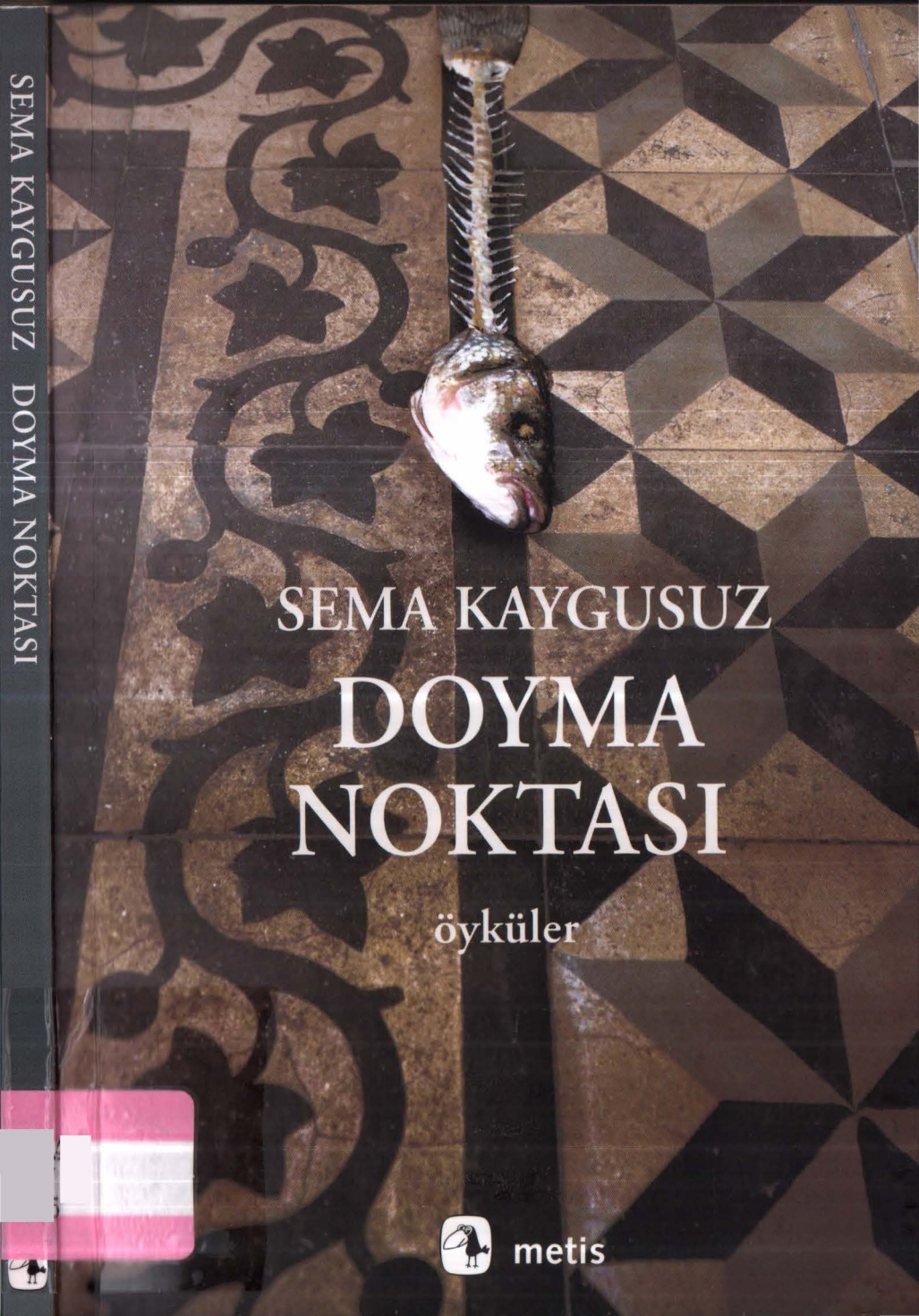

SEMA KAYGUSUZ DOYMA NOKTASI
SEMA KAYGUSUZ
DOYMA NOKTASI
öyküler
metis

Sema Kaygusuz

DOYMA NOKTASI

Önce radyo oyunu, koreografi ve tiyatro ile ilgilenen yazar edebiyat alanına öyküleriyle girdi. İlk öykü dosyaları Yaşar Nabi Nayır Gençlik Ödülü'ne (1995) ve Gençlik Kitabevi İkincilik Ödülü'ne (1996) değer bulundu. Öykü kitabı *Sandık Lekesi* ile Cevdet Kudret Edebiyat Ödülü'nü (2000) aldı. İlk romanı *Yere Düşen Dualar* 2006 yılında yayımlandı. Eleştirmenlerin takdirini alan ve çok sevilen roman, çevrildiği başka dillerde de yazarına çeşitli ödüller getirdi. Almanya DAAD kültür programının davetlisi olarak 2010 yılını Berlin'de geçirdi. 2009 tarihli ikinci romanı *Yüzünde Bir Yer* Avusturya Kultur-Kontakt kurumu tarafından onurlandırıldı. Yönetmenle birlikte *Pandora'nın Kutusu* filminin (Yeşim Ustaoğlu, 2008) senaryosunu yazdı. İlk oyun kitabı *Sultan ve Şair* (2013) ile başlayarak yazarın bütün eserlerini bir külliyat olarak yayımlıyoruz.

Metis Yayınları
İpek Sokak 5, 34433 Beyoğlu, İstanbul
e-posta: info@metiskitap.com
www.metiskitap.com
Yayınevi Sertifika No: 10726

Metis Edebiyat
DOYMA NOKTASI
Öyküler
Sema Kaygusuz

© Sema Kaygusuz, 2002
© Metis Yayınları, 2014

İlk Basım: Can Yayınları, 2002
Beşinci Basım: Metis Yayınları, Şubat 2015

Metis Edebiyat Yayın Yönetmeni:
Müge Gürsoy Sökmen

Kapak Fotoğrafı: Emine Bora, 2014

Dizgi ve Baskı Öncesi Hazırlık:
Metis Yayıncılık Ltd.

Baskı ve Cilt:
Yaylacık Matbaacılık Ltd.
Fatih Sanayi Sitesi No: 12/197 Topkapı, İstanbul
Matbaa Sertifika No: 11931

ISBN-13: 978-975-342-994-8

SEMA KAYGUSUZ

DOYMA NOKTASI

öyküler

metis

SEMA KAYGUSUZ
KOLEKSİYONU

SANDIK LEKESİ, öykü, 2000

DOYMA NOKTASI, öykü, 2002, 2015

ESİR SÖZLER KUYUSU, öykü, 2004

YERE DÜŞEN DUALAR, roman, 2006, 2014

ÜŞÜYEN / EFSİRİ, öykü seçkisi, 2008

YÜZÜNDE BİR YER, roman, 2009, 2015

KARADUYGUN, öykü, 2012

SULTAN VE ŞAİR, oyun, 2013

BARBARIN KAHKAHASI, roman, 2015

İçindekiler

~

Sandık Lekesi 9

Şeftali 41

Kılçık 45

Yaprak ve Tüy Zamanları 51

Çatlak Yerlerin Kuyusu 57

İnsan Dipleri 67

Çalıntı Yürekler 75

Sülün 87

Çöpçüler 93

Sandık Lekesi

KENTİ TOZA BOĞAN kirli yağmur dindikten az sonra, caddenin aşağısından yokuş yukarı sürünerek, yaşama üvey, yorgun bir köpek gelmişti. Önce başı görünmüştü, sonra dargın gözleri; ayakları, karnı çamur içinde. Büyük olasılıkla, geceleri sarhoş horultularla, köpek ulumalarıyla titreyen o ağaç mezarlığından, Gümüşsuyu Caddesi'yle Dolmabahçe'yi birleştiren, kimsenin adını bilmediği o kuytu parktan çıkmıştı. Kulakları düşmüş, kaburgaları cisimleşmiş dokunaklı bir şey... kapkara gövdesini ağır ağır sürüyerek ilerleyebilmiş, ezgin bakışları Gümüşsuyu'nun ıslak kaldırımlarını çok kanlı görmüştü o gün. Derin diş izleri vardı boynunda, belli ki ölümcül bir sokak dövüşünden canını zor kurtarmıştı. Bir yeri terk edip gelmemiş, düpedüz kovulmuştu. Öyle olmasa bir denge olurdu salınışında, kara tüylerinin arasına gömülü, dili dışarı sarkık ölgün ölgün yürüyeceğine, yeni bir ad takınmaya istekli, meraklı bir köpek gibi alır başını gelir, insanların yüzüne korkusuzca bakardı. Ama o tam bir uyuzdu. Her şeyi unutmaya zorunlu çaresizin teki. Belki de bu zavallılığı yüzünden kimse ona ad vermemişti.

Günün her saatinde ışığın eğrileriyle koyulaşıp açılan, soluk almaktan başka bir şey yapmayan bu kıl çuvalı, bir daha kalkmamak üzere kımıldamadan yatmış, o günden sonra, belleğini silen

köpeğin havladığını duyan, Opera Apartmanı'nın önünden kalktığını gören olmamıştı.

Bugün, ikinci sınıf otomobilinin gösterişli rengiyle avunan Ferhan, deniz kokusunu ardında bırakıp hâlâ adını öğrenemediği parkın önünden geçerken, bir kez bile göz göze gelmediği o kara köpeğin sessizce yanına sokuluşunu anımsadı. Ferhan, kentin merkezine doğru kavis çizen caddenin ışıksız kaldırımlarına bakar bakmaz, unutmaya uğraştığı anıların içinde buldu kendini. Çocukluğunda birkaç mevsim de olsa buralarda yaşamıştı. Oysa yaşadığını değil, günden güne yutulduğunu anımsıyordu şimdi. Aklına gelenler, kurgusal, belli belirsizdi. Gerçekliğinden emin olduğu tek şeyse, çevresine ürkek gözlerle bakan kendi çocuk yüzüydü. Kendini bildi bileli o yüze çok acıyordu. Sanki yalnızca adını paylaşıyordu onunla. Şimdi, hafif göbek bağlamış, sabahları uyandığında gördüğü düşleri anımsamayan bir yetişkin olarak, anlatamadığı düşlerin karanlığına terk etmişti o yüzü.

Otomobilinin camını açıp caddenin havasını içine çekti. Hâlâ kokmuyordu burası. Ne köpek, ne kedi, ne de çocuk... Sürücü koltuğuna iyice yerleşti. Dilsiz köpeğin üzgün başını, kenarına kıvırdığı uzun kuyruğunu, sarkık siyah kulaklarını düşünürken bir çocuk gördü. Sevil Apartmanı'nın tam önünde, ayakkabı boyacısının yanında duruyordu. Fırçanın her savrulmada çoğalan görüntüsünü dalgınlıkla izleyen, kaldırıma suskunluğunu yayan bir erkek çocuğu. Yüzünde belirgin bir leke. Ferhan, dalgınlıkla direksiyonu sağa kıvırdı, sonra caddede eğri bir yol çizerek kaldığı yerden yoluna devam etti.

Leke...

Taşların arasından biten otlar gibi, öyle kolayca çıkıvermişti ortaya. Çocuğun aklından düşen bir tohum sezdirmeden büyümüş, sol yanağını olduğu gibi kaplamıştı. Yayılan eflatun bir hastalıktı

bu. Lekenin anıştırdıkları, Ferhan'ın bir tek fotoğrafla bile kanıtlayamadığı anıların mor görüntüleri... Anımsamanın en çileden çıkaran yanı, anımsamaya bir türlü son verememek. Niçin her keresinde bir utanç hissedilir ardından, bir suç, bir ölüm belirir alnın derin çatalında? Bir de neden kırışır insanın yüzü tam da anımsarken? Ferhan, Taksim Meydanı'ndan yarımay kavisle dönerken, geçmiş günlere odakladı bakışını. İrkildi. İşte başlangıç burası, tam bu nokta, görüntülerin belleği kazdığı yer. Radyo kanallarını evire çevire kentin keşmekeşini dışlayan bir şarkı buldu, anlık bir oyalanma yalnızca. Sonraki şarkıların hiçbirini duymadı. O çocuk, Harun'a ne kadar da benziyordu.

Aralarında en oturaklı çocuktu, Harun. Narin, incecikti kolları; giydiği bütün giysilerin içinde kabuğundan dışarıya sarkan bir kaplumbağa gibi dururdu başı. Parmak uçlarıyla dokunurdu her şeye; nesnelere önce bir değer sonra avuçlarıyla kavrardı. Gördüğü şeylerin, bir kâğıt parçası, bir iplik, artık ne olursa, göründüğü kadar güvenilir olduğuna inanamazdı bir türlü. Dokunmazdan önce ürperen, o şeylerin sıvaşmayacak, yakmayacak, batmayacak olduğunu algılamaya çalışan, görünenin tersine epey ürkek bir çocuktu. Apartman girişlerinde korunaklı bir basamak bulur, caddenin sunacağı eğlentiyi büyük bir ağırbaşlılıkla bekler, beklerken sesleri dinlerdi. Gümüşsuyu Askeri Hastanesi'nin köşesinden dönen dolmuşlara aynı dinginlikle saatlerce bakabilir, orada bir toz bulutuymuşçasına yükselen seslerin içinde yiterdi. Bir nokta, bir toz zerresi oluncaya dek küçülür, keskin tınılı bir sözcük, anlaşılabilir bir insan sesi, bir insan cümlesi duyduğu an tekrar esneyip genişleyerek bir çocuğa dönüşürdü. Sağırlaşmaya direnen olgun bir çocuğa...

Ferhan, Gümüşsuyu'ndan çıkar çıkmaz, kentin caddelere sızan isli, terli kokularını tekrar duyumsamaya başladı. Çocukken Taksim Meydanı'na çıkmak yasaktı. Hastaneyle banka arasındaki ya-

rı gölgelik kaldırımda, esnemekten başka bir şey yapmadan geçerdi günler. Meydandan akan yabancılar telaşlı adımlarla gelip geçer, arkalarından yeni bir şey sürüklemezlerdi. Adsız Park'tansa gözleri kan çanağı bir köpekten başka kimse gelmemişti.

Elmadağ'ın kağşamış yüzünden Harbiye'nin kurumsal ciddiyetine doğru sürdü otomobilini, Ferhan. Orduevi'nin bahçesinde "tıp" oyununa dalan nöbetçi askerleri görünce buruk gülümseyerek saçlarını karıştırdı. Çocukken askeri hastanede gördüğü her askerin, kaldırımları göğsüne sokacakmışçasına yürüyen bir tek kişi olduğunu sanırdı nedense. O asker, hantal gövdesiyle caddeyi kaplayan hastanenin tek sahibi, boynundaki künyelerin tınısından başka ses çıkarmayan çizgisiz bir yüzdü. Çocuklar için, bu alçak duvarlı boz rengi hastane ele geçirilemez bir kaleydi bir zamanlar. Bazen siren sesiyle hastanenin yan sokağına bir ambulans dalar, kapılar açıldığında ağrılı, belli belirsiz bir gövde görünürdü. Başka hiçbir oyuncağı, hiçbir şaşırtmacası yoktu oraların. Nöbetçiler, hem istekle, hem de kambur bir ürkeklikle caddeyi seyrederlerdi. Onlar davranmazlardı. Hayatta oldukları gözlerindeki kıpırtılardan, ağızlarında ezilen türkülerden anlaşılırdı ancak. Ağır kuşamlarının altında titreyen nefti yeşili erkekler... Orada birkaç çocuğun yaşadığını bilmeden, bir tek kişinin yüz ifadesini takınarak beklerlerdi.

Benzer bir kayıtsızlıkla Hûma da yok sayardı o günleri. O günlerin yaşantıdan sayılmadığını bilircesine insanların yüzüne çatık kaşlarla bakardı. Harun'un ikiziydi. Onunki gibi sivriydi dirsekleri. Çelimsiz bacaklarını çarpıtarak yürürdü. Yerdeki her şeyi küçümser, iyi seçmeyen kısık gözlerini sürekli göğe dikerdi. Ya da apartmanların arasından görebildiği gök kesitlerine... Martılardan hiç hoşlanmazdı. Ona göre hepsi yanlışlıkla kanatlanmış birer tavuktu; ürküntü veren cırtlak seslerini her işittiğinde kulaklarını tıkar, Zeliha adını verdiği bir kumruyu bekler dururdu. Zeliha'nın oraya nasıl alıştığını hiçbir zaman öğrenemediler. Ya da nasıl oldu

da Hûma, onca gök döküntüsü arasından, dünyayı sisli gören gözleriyle kuşun birini ayrımsayıp hiç sakınmadan annesinin adını vererek kendine sakladı? Hûma... onunla ilgilenen herkesi, sevimsiz, çatık bakışlarla donduran küçülmüş bir kadın. Bilmiş, cimcime, cıvıl cıvıl bir kız çocuğu değil de, porselen gelin bebek. Büyük olasılıkla, onun çocukluğunu iğdiş eden bu erken çöken kadınlık haliydi. Harun'la birbirlerine neredeyse tıpatıp benzeseler de Harun, kemikli, kara kuru, çirkince, sıradan bir oğlandı; Hûma'ysa badem kabuğundan alırdı esmerliğini, güzelliği gölgelenmesin diye Harun'un ikizi olduğunu herkesten saklardı. İkisi arasında bitmek bilmeyen çekişmenin imgesi, erkek mi dişi mi bilemedikleri, mavi yaldızdan tüyleri olan –Hûma, öyle söylerdi– kabarıp kuğurdayan Zeliha'ydı. Aralarındaki dövüş bir kuşa dönüşmüş, Harun böyle bir kumrunun yaşadığına asla inanmamıştı. Ama nedense yadsıdığı kuştan nefret eder, hatta duymazdan gelirdi kuş seslerini, gökyüzüne bakmadığı için Zeliha'nın varlığını istemeden pekiştirirdi. Belki vardı böyle bir kumru, belki Hûma'nın kendi güzelliğini tanımladığı bir hayaldi yalnızca. Ya da kardeşiyle alay etmek için pır pır kollarını çırpan, boynunu kasarak kendi çevresinde dönüp kur yapan Harun'un kendisiydi, Zeliha. Sanrılardan doğma mavi bir kuş, inatla yoksansa da Harun'un içine işleyebilecek kadar sahici olabilmişti.

"Bakın Zeliha geldi."
"Hani nerede?!"
"Palas'ın penceresine kondu! Şurada perdeleri kapalı olan..."
"Göremiyoruz hangisi göstersene!"
"Gitti artık, otelin üstünden denize doğru uçtu."
"Gerçekten kanatları mavi mi?"
"Kanatları değil, boynu."
"Geçen gün kanatları mavi demiştin ama..."
"Dememiştim."
"Demiştin!"

Birbirlerinin oyuncaksız yaşamına aynı yerden bakmaya çalışan, aynı yerde durmaya zorlanmış bitkiler gibi gözden kaçmış çocuklardı onlar. Çıt çıkarmadan uzaktaki kıpırtıları seyreden Ferhan, kulaklarıyla yaşayan Harun; insan yüzlerinden çok, insan kokularını kolayca birbirinden ayıran ikizi Hûma, dokunduğu her şeye kendi sıcaklığını akıtan İpek ve durmadan tıkınan Oğuz...

Oğuz, bakışlarını Hûma'dan ayıramazdı. Annesi babasına hiç âşık olmadığı için ya da aşktan kederli biriyle göz göze gelmediğinden mi ne, Hûma'ya âşık olduğunu bilmezdi. Bunu saflıkla apaçık belli eder, ama kendisi hissedemezdi. Kanayana kadar kemirdiği dudağının acısını hissedemediği gibi. Başına her iş gelen, en güç durumlarda bile kendini kurtarması bilen çizgi kahramanların özgüveniyle yaşardı Gümüşsuyu'nda. Taş denli duyarsız gövdesini oradan oraya çarpa çarpa taşırdı. Bu yüzden Hûma öldüğünde hiç ağlamadı. İpek'se ölümün çatlak sesini duymazdan gelerek yaşamayı sürdürdü.

O gün yağmur yağmıştı: kimyası bozulmuş çamurlu bir sağanak. Hûma, havanın kokusundan yağmurun geleceğini sezinlediği için en yakın arkadaşı İpek'i apartman boşluğuna, derme çatma bir evciliğin içine çekmişti. İpek, sıkkın bir halde bir türlü sevemediği plastik bebekleri sakatlayarak, bu can sıkıcı kız oyunlarına örtük bir şiddet duygusu katıyordu. Hûma'yı seviyordu sevmesine ama bir türlü onunla eğlenemiyordu. Hûma gelişigüzel sihirbazlık oyunları geliştirirken, şimşek çakımını duyar duymaz, gökyüzünde bir sihir yarattığını sanarak apartman kapısına doğru zıpladı. İpek'se bir gürültü koptuğunu Hûma'nın sıçramasından anlayabilmişti ancak. İkisi de burunlarını kapının camına yapıştırarak, yağmur yağarken herkesin yaptığı gibi ıslanan caddeyi suskun bir halde izlemeye başladı. Dışarıdan bakınca, soluklarından cama vuran buğuyla yüzleri bulanıklaşmış iki kız çocuğu, asla yan yana gelemeyecek iki güzel sözcük gibi kendi anlamını arayan devrik bir cümle yaratmıştı.

Otomobillerin birbirine girdiği caddede siyah şemsiyeler kaplamıştı yeryüzünü. Karşı kaldırımda Japon Konsolosluğu'nun güvenlik görevlileri, daracık nöbetçi kabinine tıkışmışlardı. Hûma, onların gülünç hallerine kıkırdarken beyaz kabinin üstünde mavi bir kıpırtı fark edip gözlerini kısarak onu seçmeye çalıştı. Kanatlanıp tekrar yerine konan kararsız bir kuştu bu. Tam bu sırada Hûma, apartmanın havalandırma boşluğuna açılan ara kat penceresinden gelen, kuşların havadan topladığı kekremsi tüy kokularını duyumsadı. Sonra sesleri duydu; boşlukta yankılanan kesik ötüşler, kanat çırpıntıları, fısıltıya benzer güvercin kuğurdamaları,

onun yazgısını değiştirecek son seslenişti belki. Gidip kulağını duvara dayasaydı bir avuç dirimin kanat seslerini duymuş olmakla geçirecekti ömrünü. Ama kuşların çağrısına kulak asmadı.

Heyecanla caddeyi göstererek "Dışarıda... şu kabinin üstünde, bak!" diye seslendi Hûma. Mavi, kesin maviydi bu, kıpkırmızıydı gözleri, kanatlarını açtıkça beyaz tüyler köpürüyordu göğsünde.

"İşte bu Zeliha!"

Hûma, İpek'i beklemeden kendini sokağa attı. Çiçekçinin önüne sığışmıştı oğlanlar. Oğuz, yumruk büyüklüğünde çiklet çiğniyor, Ferhan'sa tişörtünün kapüşonuna sokulmuş, camdan, burnuyla bir türlü yağmuru koklayamıyordu. Harun, otomobillere çarpan damlaların metalik anaforuna kapılmış, gürültüyü parçalara ayırarak anlamlı bir tartım arıyordu. Bunca karmaşıklığın içinde dokunaklı bir ses... Yalnızca Hûma'nın sesi:

"Zeliha! Bakın bakın Zeliha!"

Hûma'nın kumrusu bacadan sığmayacak kadar büyüktü çünkü, öbürlerinin yakışmayacağı kadar tek... Ne işi vardı mavi yaldızlı bir kumrunun isli apartman boşluğunda?! Sonra ortalık toz kokusuna bulanmışken iyice, kabinin üstündeki kuş, son bir güçle kanatlanmıştı. Bir kanadı ötekine göre biraz eğri duruyordu, ya hasta ya da yaralı. Bir karganın yavrusu ne kadar çirkin olursa o kadar, ne kadar kara olabilirse öyle kara...

"Zeliha! Uçuyor, bize doğru geliyor gördünüz mü?!"

Harun bir kargaya bakmıştı bir de aptal ikizine. Konacak yer bulamayan karga, iyice alçaldı, gene de Hûma'nın mavi kumrusuydu hâlâ, sicim gibi dökülen yağmur ne kadar gerçekse o da öyle... Belediye otobüsünün önüne kara bir kuş düştü. Islak, çılgın bir ses çıkararak. Canlı bir şeyin, üstelik uçabilen bir şeyin düşmesi nasıl da iç burkucu. Etin içindeki can birden nasıl da hantallaşır... Yağmur aniden kesildi. Hûma dışında Gümüşsuyu'nun bütün çocukları, caddenin ortasında çırpınan kargayı görmüşlerdi. Birkaç saniye içinde göğü bir karga sürüsü kapladı; havada yaslı bir kalabalık... Harun, Dolmabahçe'den hızla gelen motorun sesi-

ni, araçların arasından kıvrıla kıvrıla yaklaşmasını, egzoz borusunun korkunç homurtusunu duyduğu sıra, Hûma iç içe giren trafiğin içine dalmıştı. Harun, kendisi ezilecekmişçesine korkuyla sırtını camekâna dayayıp dehşetle ikizine seslendi.

"Geri dön Hûma!"

Hûma'nın gözünde gittikçe büyüyordu Zeliha. Mavi kanatlarını iyice yummuş kızı bekliyordu; bir yandan motor, bir yandan... artık kara bir gövdeydi dünya. Hûma'nın elinde avuç avuç kuş tüyleri... Harun, karga sürüsünden gelen yüzlerce çığlığın arasında Hûma'nın boynunun çıt diye kırıldığını duyabilmiş, kucaklanan kardeşinin soğumaya başladığını sırtındaki ürpertiden anlamış, ilk kez hissetmişti ikizini. Hûma'nın ölümüyle bütün çocukların ölümsüzlüğü sona ermişti. Öte yandan, bir kez öldüğü için böyle, Harun bir daha ölmedi.

Yağmurdan sonra dünyanın üstüne berrak bir ışık yayılmıştı. Sanki göz açıp kapayıncaya değin bir anda olup bitmişti her şey. Gümüşsuyu'nda yaşayan bütün çocuklar, itilip kakılmamak için bir kenara çekilmiş, ağlamaklı dudaklarla titriyorlardı. Polis sinyalleri, Hûma'nın annesinin sinirli haykırmaları, birden üç katına çıkarmıştı kalabalığı. Birkaç dakika içinde ölüm gittikçe büyümüş, tüylü kollarıyla kaldırımı kavramıştı. O sırada caddenin aşağısından yokuş yukarı bir köpek çıkageldi. Öyle yavaştı ki, yaralı gövdesi azar azar tamamlanıyor, az önce korkunç bir kavgadan yeni çıktığı çok belli oluyordu. Her yanı yaralı, boynunda derin diş izleri... Çamurlu tüyleri iyice matlaşmış. Başını indirip alttan bakışlarla kalabalığın arasından sessizce süzülüyordu. Bir ara bankanın önünde durmuş, sonra vazgeçip kalabalığın çevresinden dolanarak daha yukarı ilerlemişti. Telsiz ve ambulans sinyalleri, işgüzar insanların anlamsız bağırışları, meraklı yabancıların ne olmuş nasıl olmuş sorularıyla yükselen uğultuda, bu esrarengiz köpeğin, hele haline bakılırsa yalnızca köpek çetelerinden değil insanlardan da işkence gördüğü hemen fark edilen bu acınası varlı-

ğın kuyruğunu kıstırarak yürüyüşü, acı bir trafik kazasının yarattığı telaşlı görüntüye kara, kalın bir çizgi çekiyordu. Köpek zor adım atıyor, sanki ön ayaklarıyla ileriye doğru kendini itiyordu.

Bütün bu cehennemi karmaşanın içinde, ağlamaktan kıpkırmızı olmuştu Ferhan. Ağır aksak topallayarak da olsa Hûma'nın hâlâ döneceğini sanıyordu. Islak büyük bir şey dizlerine sürtününce, istemsizce çığlık atmıştı. Kara, yomsuz bir şeydi bu; yorgun, dayak yemiş bir köpek. Köpek aldırışsız devam etmiş, Ferhan'ın çığlığından irkilmemişti bile. Belli ki her şeyden bıkmıştı. Sonunda, Ferhan'dan başka kimsenin dikkati çekmeden Opera Apartmanı'nın tam önüne serilmiş, kuyruğunu kenarına kıvırarak kanlı gözlerle baktığı kalabalıkta kimseyle göz göze gelmeden usul usul yitmeye başlamıştı.

Trafik sıkıştı. Ferhan, Nişantaşı'nın pahalı zevkleri arasında trafik curcunası içinde beklerken kendini birdenbire çok halsiz hissetti. Gözlerini sımsıkı kapattı. Hûma'nın avucundan dökülen karga tüyleri... Gözünü açtığında, saç spreyi kokan bu sokaklarda parlak buluşlarla donatılmış vitrinlerin arasında kıstırılmıştı yine. Gördüğü her şey, zevzek bir sırıtışın beyaz dişlerinin arasında öğütülüyordu. Önce kol saatine baktı, sonra otomobilin dijital ekranına, kentin zamanlamasını ayarlayan görünmez peygamberin damarlı ellerindeydi işte. Tutsak kaldığı otomobilin içinde bir akvaryum balığı gibi başını kaldırarak soluk alabiliyordu ancak. Şu ânın güçlüğü, bir göz kırpıştırmasıyla bile kolayca puslanan anımsayış sahneleri kadar çabucak değiştirilememesiydi. Sünmeyen ya da kısa kesilemeyen "şimdi", kişileri bir arada tutmak için tasarlanmış renkli caddelerde dakikası dakikasına hissedilmeliydi. Birbirine giren trafiğin içinde, otonun kendi aksesuarı sayılan kocaman bir kafa gibi durdukça, Ferhan'ın zihninde Hûma birkaç biçimde, birkaç kez daha öldü. Kara köpek birkaç kez daha geçti önünden.

İştahsız bir kazınmayla yeşil tenteli sandviççiye baktı, Ferhan. Camekânda sıralanan kepek ekmeklerinin arasında, kırmızıyı adlandırmaktan öteye gitmeyen domates dilimlerini gördü. Dilimlenen, sıralanan, biçimden biçime sokulan yiyeceklerin içinde ayaküstü doymayı yakıştıramadı kendine. Başka zaman olsa yapardı; bildiğimiz ekmek arası kokorecin tabakta servis edilmesine ses etmez, koca fincanlarda porselen tadıyla yudumlayabilirdi çayını. Ama şimdi yakasından içeri sızan onca suçluluk varken, yemek seçmeyen yaşantı anlayışına ayak uydurmaktansa ağzındaki paslı yutkunmaya razı olur, Oğuz'un kocaman ısırışlarına bırakırdı kendini.

Oğuz, oburluğu esinlenirdi yaşadığı yerden. Öğle paydoslarının sıkışık zaman aralıklarında kravatı gevşemiş, topuzu çözülmüş küçük topluluklar üşüşürdü Gümüşsuyu'na. Selfservis bir lokanta vardı. Oğuz'un büyülü sandığı dünyası, göz göz yemeklerin konduğu servis tepsilerine sığan, baharatlı, bol sulu, olsa olsa sıcak bulamaçlar kıvamındaydı. Yenilen her şeyin alüminyum tepsilere sıralanışı gibi tekdüze, elden ele gezinen tuzluğun ağzı denli tıkalı. Öğle ahalisinin zamanı dardı, tek katlı peçetelerle lokantadan çıkarken ağızlarını silebilirlerdi. Oğuz, topluluğun hep beraber gelip hep beraber gitmesine anlam veremezdi. Boş tepsilerin tangırtılarını, çalı süpürgesinin hışırtılarını dinler, artıkların dökülmesine çok şaşırırdı. Çok geçmeden lokantanın camekânındaki tombul yansımasını bırakıp yiyecek bir şeyler bulmaya giderdi. Ferhan, o güne dek onun kadar açgözlü bir çocuk tanımamıştı daha. Portakal dilimlerini çiğnerken sanki bütün portakal bahçelerini soğururdu. Öte yandan, fazla gevezelik etmezdi de, dudaklarının arasından ittiği meyve çekirdeklerine benzeş, yutamadıklarıydı sözcükleri. Şişmanladıkça, yuvarlak, kaygan, anlaşılmaz şeyler çıkardı ağzından.

Ferhan, ancak yirmi dakikada vardı Maçka'ya. Hep böyle kimsesizdir buralar... Maçka Parkı'ndaki o saçma sapan havuz geldi aklına: Bayağı bir göz zevkiyle tabanı cırtlak cam yeşiline boyanmış havuzun günbegün çürüyen suyuna su örümceklerinden başka kimse değer vermez. Parkın içlerindeki nikâh dairesine gelen kalabalıkların dışında, çevreden çok az insanın uğradığı parkta, yılda bir kez gelen ikinci sınıf bir sirkin hayvanlarından bile ses so-

luk çıkmaz geceleri. Park dediğin bol yıldızlı otellerin altında uzanan tenekeden bir saksı! Hiçbir şey, hiçbir şey değişmez. Parktaki zaman, zamanı çevreleyen havanın gizliden gizliye ekşidiği bulanık bir fotoğraf karesidir. Büyük bir tiyatro çadırının kurulduğu naylon dünyada ucuz temsiller eşliğinde kımıldar ağaçlar. Maçka Parkı, boş, bomboş bir lunaparkın paslı oyuncaklarının pleksiglas gözleriyle bakar kente. Kalabalıkların yaşamı için üretilmiş bunca buluş, gün geçtikçe birbirinin içine girerek çökmeye başlar. Biliyordu işte, burada olan ama bitmeyen, sürmeyen, sonlanmayan her şeyi biliyordu. Parkın çevresindeki duvarların aşınmamışlığından, budanmayan ağaçların salkım saçak dağılmasından çıkarıyordu her şeyi. Kentin merkezindeki bu felç olmuş parkın yarattığı yoksunluk, gün geçtikçe içi boş bir oyuğa dönüşüyordu. Parkın üstünde sallanan boş teleferik vagonlarında bugüne dek bir tek eşya unutulmuş mudur acaba? Ferhan, yanıtını gayet iyi bildiği bu soruyu içinden geçirirken, yıllar önce, kırmızı yanaklı tombul bir çocuğun adımlarına dikkat etmeksizin, neredeyse yuvarlanarak kendine yaklaşmasını anımsayınca, Oğuz'un yiyecekler dışında ilk kez başka bir şeyden heyecan duyduğunu daha şimdi, otuz yıla yakın bir zaman sonra fark etti.

"Biliyor musun yakınlarda bir teleferik varmış."
"O ne?"
"Uçan otobüs."
"Uçan otobüs mü?!"
"Şoför, uzaktan kumandayla sürüyormuş."
"Neredeymiş peki?"
"Hastanenin sokağından dümdüz yürüyünce."
"Gidecek miyiz?"
"Gideriz ama, çok yüksekmiş, sallanıyormuş ne biçim!"
"Gidelim hadi."
"Gidelim, hemen gidelim!"
"Bu uçan otobüs düşmez di mi?!!"

"Düşmez, tutunuruz."
"Nereye?"
"Birbirimize. Birbirimizi sımsıkı tutarsak bir şey olmaz."

Ferhan için Gümüşsuyu, bir bakıma gidişin yansımasıydı. Yakın çevreden, kentten ayrılacak kim varsa, otobüse binmek için oraya gelir, yan yana dizilen ulaşım şubelerinden sızan açık sarı ışıkların önünde toplaşırlardı. Birbirlerini tanımayan, gizlice birbirlerini süzen, bir sürü koltuk numarası. Giden herkes, bütün bu gitmelerin kendileri için hazırlanan özel bir düzenek olduğu yanılsamasıyla ezdiği kaldırıma, yaslandığı binaya birdenbire yabancılaşır. Onlar, bavullarıyla kaynaşıp oradan oraya taşınan, içi yığma umut dolu bir yük olurlar yalnızca. Başka yerlere doğru sürüklenen kalabalık karaltılar, gidenler, döndükleri görülmeyenler. Oysa bir çocuk, hele caddenin içinde bir karaltı gibi duruyorsa, yaşantının değişkenliğini bir yabancının gözlerinden okuyabilir ancak; ne var ki en az iki kez görebilmelidir onu.

Hûma'nın ve karganın ölümünden sonra, Ferhan'la Harun kaldırımda pineklemekten başka yapacak bir şey bulamadıklarından, otobüs şubeleri önünde sahnelenen abartılı asker uğurlama törenlerinin tıpatıp benzerliğinden sıkılsalar da, saat başı toplaşan yolculardan gözlerini ayıramazlardı. Harun, yelken kulaklarından olacak, acınacak denli sıska bir kaldırım korkuluğuydu artık; en fazla şahdamarının atması kadar devingen. Oğuz, Rus ve Çin restoranlarının büyüsüne kaptırmıştı kendini. Karanlık bir mağaradan farkı olmayan Rus restoranı, sıkıcı sessizliğiyle en aydınlık sabahlarda bile bir loşluk hissi uyandırırdı. Tınısız, şaşırtmacası olmayan, karaltıların girip çıktığı, kapısının ne zaman açılıp ne zaman kapandığı bilinmeyen bir gölgeler sofrası. Önünde bekleyen simitçinin yarattığı ironiyi görmezden gelerek sır vermez kayıtsızlığıyla bir kez bile göstermezdi içini. Çeşitli kredi kart çıkartmalarının yapıştırıldığı kapının ardında, küstahça bakan garsonlar var-

dı. Ama Oğuz için asıl gizemli yer Çin restoranıydı. Kapısının üstünde sallanan kırmızı abajurlarla, o konuksever haliyle açardı ağzını. Tabeladaki Çince harflerin kıvrak eğrilerini içtenlikli bir gülümseyişe benzetirdi Oğuz. Rus restoranı gibi seçkin, paralı kişiler için ayrılmış bir yer olsa da, Oğuz, Çinlilere güvenir, içeri girip masalardan birine oturacağı, tahta çubuklarla bilinmedik salataları yutacağı günü sabırla beklerdi. Tek yakınması, hemencecik geçiştirilen, kırıntıları gazete kâğıtlarına dökülen, çok uğraşılmış salata yerine söğüş doğrama kolaylığıyla yavanlaşan, bol salçalı örtüsüz sofralardan kalan sofrasızlıktı: bıkkınlığın tıkınması. Yaşamın biteviye karmaşasında, günün en lezzetli ânını, sofrayı, gelecek güzel günlere ertelemekti. Hiçbir ağrıyı hissetmeyen o hantal gövdenin tek derdiydi bu. Henüz okul çağına gelmemiş bu tombul oğlanın şaşırtıcı gücünün acıyı hissedememesinden kaynaklandığını İpek anlayamazdı elbette. Eline geçirdiği her şeyi çekip koparan, kolayca parçalayan, en sıkı kavanoz kapaklarını kolaylıkla açıveren, ağır yükleri parmağının ucuyla taşıyan Oğuz, İpek'in en sevdiği arkadaşıydı.

Mayıs ayıydı. İpek'le Oğuz kimseye bir şey söylemeden uzaklara gitmişlerdi. Böcekleri keşfettiğinden beri İpek'in sık sık yaptığı bir şeydi bu. Evde bulduğu hamamböcekleri ile başlamıştı her şey. Lavabonun altındaki dolaptan çıkan parlak kara böceklerden başka bir şey düşünemez olmuştu. Hele bir keresinde yolda bulduğu gofret ambalajının içine doluşan karıncaları gördüğünde büsbütün değişmişti yaşamı. Serseri kedilerin peşinde koşmak, Zeliha masalının acıklı sonuna katlanmak, dilini yutmuş köpeğin solgun gözleriyle göz göze gelmeye diretmektense, böcekler vardı artık. Onların dışarıya fırlamış gözlerindeki merak dolu ışığın içinde yuvarlanarak böcek kadar küçülmek; olağanüstü bir düzenle birbirine karışmadan koşuşturan incecik bacakların gıdıklayıcı dokunuşlarını hissetmek, o sert kabuğun içindeki sindirimin karanlık dehlizlerinde zerrelerine dek ayrışmak vardı. Böcekleri sevmek, onların eşsiz anatomilerini inceleyerek gelecek yılların getireceklerine hazırlanmak, bunu bir sivrisineğin büyüleyici çirkinliğinden öğrenmekti; günbegün artan adımlar altında ezilmeyi göze alarak, bir böcek çabukluğuyla en uygun, en nemli aralığı bulmak, yaşamın mayasını o aralıktan tutturmaktı.

İpek, Oğuz'u kolundan tutmuş sürükleyerek götürürken, Ferhan'la Harun, arkalarından bakakalmıştı. İpek'in doğduğundan bu yana hiç kesilmemiş kumral saçları güneş ışığıyla yol yol gölgelenmişti; tarçınlı bir kurabiyeyi andırıyordu başı. Kolları tuz kadar beyaz, terliklerinden taşan topukları ysa kapkaraydı. Ortadan yok olduğu her günün akşamında annesi onu omuzlarından tutup silkelese de bilebildiği en uzak yere gidebiliyordu işte... Adsız Park'

tan her döndüğünde o güne dek görmedikleri tuhaf bir böcek getirirdi yanında; kocaman kancalarıyla çırpınıp duran danaburnu, kötü bir adam gibi sinirli bakan peygamberdevesi, tül kanatlı karınca, kıllı örümcek, çevik kıvranmasıyla herkesi şaşkına çeviren upuzun solucan... Sanki kendi yaratmıştı onları, ellerini toprağın üstünde gezdirir, en küçük bir kımıltıyı hissettiği an yerin altından çekip alırdı böceği. Parmak uçlarıyla tutarak hiç incitmeden sakince bakardı böceğe. Neye dokunsa hep bir mucize uçuşurdu avuçlarında.

Bulduğu böcekleri asla öldürmezdi İpek. Hepsini ayrı kavanozlara kapatıp camdan bir yeryüzü yaratırdı onlar için. Patlak gözleriyle yan yan bakan peygamberdevesinin heybetli duruşunu saatlerce hayranlıkla seyreder, cam yüzeydeki debelenişiyle çok eğlenirdi. Sonunda hepsi ya havasızlıktan ya da açlıktan ölüp gittiğinde üzülmezdi de. Çünkü bir böceğin ölümü, etli, kanlı bir şeyin ölümü gibi değildi. Bir böcek öldüğünde uslu duruyor, parlak renkleri yavaşça soluyordu o kadar. Bacaklarını sıkıca kapatıyor, iğneyle işlenmiş kusursuz bir yontuya dönüşüyordu. Ölüm, renkli bir katılaşma, donup kalan bir güzelleşme ânı oluyordu böylece. Can acıması, kanama, ağrı, kırılma gibi hoyratlıklar yoktu bu ölümlerde. İpek, ne zaman omuzlarını kıpırdatmadan yürüse, kollarını göğsüne kavuşturup boynunu içine gömse kavanozdakinin uğurböceği olduğu hemen anlaşılırdı. Yakaladığı böceğin hallerini takınarak, böceklerin ölemediğine böylece inandırmıştı hepsini.

Adsız Park'tan döndüklerinde ikisi de perişandı. İpek'in dizleri kan içindeydi, kolunun üstünde sert bir yere sürtündüğünü gösteren büyük bir bere vardı. Terliğinin kenarı yırtıldığı için ayağını sürüyerek yürüyebilmişti. Sabırsız adımlarının ardından, saçlarının arasına sıkışmış çam iğneleri, kuru yapraklar dökülüyordu yere. Gevşekçe kapattığı avuçlarında olağanüstü bir şey saklıyordu; bütün acısına, dizlerinden sızan kana aldırmadan, günlük keşfinin sonunda meraklı bir çocuk olarak kalabilmişti hâlâ. Oğuz'un hali

çok daha kötüydü. Alnı çok feci şişmiş, sağ kolu omzundan çıktığı için tuhaf bir biçimde sallanıyordu. Kendindeki bu sakatlığı duyumsayamadığından, her zamanki iştahlı sırıtışıyla bakmıştı çocuklara. Yüzünde bir yudum halsizlik yoktu. Ferhan, gözlerini alamamıştı Oğuz'dan, cansız kol, boynundan aşağı kalın bir atkı gibi sarkıyordu çünkü.

"Koluna ne oldu?"

"Bir şey yok."

"Alnın da şişmiş, kocaman hem de!"

"Kafa üstü yuvarlandım duvardan. İpek, ben seni tutarım dedi ama..."

"Kendin düştün, bana suç atma!"

"Hadi ya, hemen bıraktın elimi!"

"Çok ağırsın ne yapayım, baksana dizime, az kaldı ben de düşecektim!"

"Bir daha gelmeyeceğim seninle!"

"Gelmezsen gelme!"

İpek, uzun saçlarını savurarak küstüm dercesine ona sırtını dönmüş, Oğuz sarsak adımlarla uzaklaşırken, ardından bakmamak için zor tutmuştu kendini. Sonra Ferhan'la Harun'a iyice sokulmuş, fısıldamaya çalışsa da kendi sesini duyabilmek için yine avaz avaz bağırmak zorunda kalmıştı. Ötekiler, İpek'in avuçlarında bir böcek göreceğini ummuştu ama, bu kez yerinden sökülen başka bir şeydi. İpek'in o güne değin hiç görmediği, bir türlü tanımlayamadığı bir şey.

"Bu ne Harun, biliyor musun?!"

"Şey bu. Şey... şey... şey..."

"Ne! Söylesenee!"

"Bu bir koza! Kelebek kozası!"

İpek, elindeki şeyin, yürümeyen, ötmeyen, uçmayan kesenin yaşayan bir doku olduğunu anlamıştı ancak, ondaki dirimi göremediğinden aklı iyice karışmıştı, yüzünü buruşturarak bakmıştı elindekine.

"Kelebek mi? Hani onlar uçarlardı?!"

"İyi de, uçmadan önce bol bol uyumaları gerek!"

"Neden?!"

"Eskiden bu bir tırtıldı! Tırtılların içinde, büyük bir kelebek bekler! Bu kelebeğin ortaya çıkması için, tırtılın uyuması gerekir!"

"Yalancı! Çıksın hadi görelim!"

"Bekle de gör."

Ne çok beklemişti İpek. Kendini kozaya öyle adamıştı ki, ertesi gün Oğuz'un kolunu askıda görünce hiç oralı olmamış; kolunu fark edince babasının gece onu acil servise götürdüğünü, omzundan çıkan kolu tekrar yerine taktıklarını, doktorun ona "tosuncuk" dediğini, hastane çıkışı haşlanmış mısır yediğini ballandırarak anlatan Oğuz'u dinlememişti bile. Küçük keseyi çiçekçi dükkânından atılan çürük çiçeklerin içine yerleştirip sabırla izlemiş, bir kelebeğin ilk doğuşu uğruna kozanın başında saatlerce nöbet tutmuştu. O bahar İpek'in sürekli sustuğu, Oğuz'un gitgide solduğu günlerdi.

"Bak işte kıpırdadı!"

"Hani nerde?!"

"Biraz önce kıpırdadı! Gerçekten."

Oysa gün geçtikçe küçülüp büzüşen koza, birkaç gün sonra külrengi bir kâğıt buruşuğuna dönmüştü. İpek, öteki ölü böceklerin yanına koyacak kadar ona değer vermemiş, kuru kalıntıyı parmak uçlarıyla ufalayarak içine bakmak istediğinde, cansız ipek liflerden başka bir şey görememişti. Kozanın toza döndüğünün gecesi Oğuz öldü. Kırılan kaburgasının iç kanamaya neden olduğu

ne yazık ki anlaşılamamıştı. Onu yüzünde muzip gülümsemesiyle sırtüstü devrilmiş bir halde bulmuşlardı.

Ferhan, peşine takıldığı görüntüler konvoyundan sıyrılmak istese de birkaç mevsim boyunca çocukluğunu paylaştığı arkadaşları, otuz yıl öncesinden uzanıp ellerini tutuyorlardı şimdi. Direksiyon, avuçlarının terinden sırılsıklam oldu, Zincirlikuyu'da üst geçidin altından geçerken, yeryüzünü karartan dev gölgelerden bunalınca dur durak vermeden kornaya bastı. İçine düştüğü teneke dünyanın dibinden gelen bet sesli bir çığlıktı bu; tangur tungur bir anımsayışa karşı uzun bir haykırış. Oğuz'un tabutunun evden çıkarılırken, hiçbir şey, hiçbir şey görmemek için koşa koşa Japon Konsolosluğu'nun yanındaki ara sokağa dalmış, ardında bıraktığı ağlayışların iteklemesiyle upuzun bir koridorun başında bulmuştu kendini. Burada merdiven vardı. Denize inen yokuşlara açılan uçsuz bucaksız bir merdiven. Onlarca kedi, kendine tuttuğu bir basamağa kurulup yalanırken küçük yavrular bir aşağı bir yukarı sıçrayarak bu baş döndürücü inişin tadını çıkarıyordu. Yüzlerce, binlerceydi basamaklar. Bisiklet zilleri duyuluyordu sokaklardan, okul çocuklarının haykırışları, caddeden duyulmayan seslenişler... Birbirinin içine geçmiş balkon demirlerinden sardunyalar fışkırıyordu. Ufukta kenarı görünen denizin gümüş ışığına bakmıştı bir süre. Denizin karşısında yükselen bir tepenin en ucunda olduğunu anlayamadan, yeryüzüne doğru açılan basamaklı bir kuyunun dibinde, baş aşağı durduğunu sanmıştı. Öyle olmasa ağlamazdı.

Oğuz'un ve kozanın gidişinden birkaç hafta sonra Gümüşsuyu Caddesi'nin en işlek olduğu akşamüstü saatlerinde kocaman bir kamyon geldi. Ferhanların evinde ne var ne yok her şeyi hurçlara tıkarak içine sokmuşlar, kamyonun kasasını ancak yarısına kadar doldurabilmişlerdi. Uzun zamandır, ne Ferhan ne İpek ne de Ha-

run, birbirleriyle konuşmuşlardı. Nereden geldiği belli olmayan yomsuzluğun yüzünü görmemek için göz göze gelmekten kaçınıyor, hırsızlama süzüşlerle yokluyorlardı birbirlerini. Dilsiz köpeğinki denli yenik bakışlarla... Ferhan'ın Harun'la yaptığı son konuşma, hüzünle örtülü kısa bir vedadan ileri gitmedi.

"Biz gidiyoruz..."

"İyi."

"Çok uzağa değilmiş, annem öyle söyledi."

"Tamam, görüşürüz o zaman."

"Belki baban çalışacak başka bir apartman bulur, bizim oralarda falan."

"Bilmem."

"Okula başlayınca yolları öğrenirim, o zaman annem yollar belki."

"İyi, gelirsen buradayım işte!"

"Tamam."

Kamyonun ön koltuğuna sığıştıklarında, egzoz dumanı içinde kalan Harun'un çukur gözlerine yüreklilikle bakmıştı Ferhan. Harun, kamyondan yükselen mazotlu dumanın içinde birdenbire gözden silinmiş; bir nokta, bir toz zerresi oluncaya küçülmüş; keskin, tınılı bir sözcük, anlaşılabilir bir insan sesi, bir insan tümcesi duyacağı âna dek iyice kulak kesilmişti caddeye. Tekrar bir çocuğa dönüştüğünde Ferhan çoktan gitmişti.

Yeni evlerine taşındıktan sonra Ferhan, on gün kadar pencereden sarkmakla yetindi. Çocukların bütün mahalleye hükmeden yabansı sesleri, köşe başlarını, sokak aralarını kaplayan yaratıcı oyun güçleri karşısında, kavanozun içinde debelenen bir böcek denli umarsız kalmıştı. Gümüşsuyu'nun köksüz çocuklarından sonra buradaki her çocuğun yüzündeki gamze, koyu bir ben, çil, yara izi, sırıtış, ya annelerini ya da babalarını andırıyordu. Pul pul parlayan dut ağacının altında toplaşarak kentin üstüne yürümeye hazırlanıyordu hepsi. Aşağıya indiği gün, koca burunlu, küçük gözlü Mercan'ın diklenerek yürüdüğünü görür görmez, Ferhan ondan nefret etti. Başka bir deyişle ondan nefreti öğrendi.

Mercan'ın yenilgi tatmamış bakışlarında Ferhan'ın yüreğini delen bir özgüven vardı. Pantolon biyesine bağladığı misket torbasının şıkırtılı ağırlığıyla sol bacağını güçlükle adımlarken uzun bir gölge bırakıyordu ardında. Ona İnce diyorlardı. İnce, vakur bir biçimde aralarına katılır katılmaz oyun kendiliğinden başlardı. Çocukların tümü gözden çıkardığı beşer tane moloz misketi düz bir çizginin üstüne dizerdi. Sol baştaki misketi vuran hepsini alırdı, ama o güne dek içlerinde başı vuran çıkmamıştı.

Ferhan'ın oyuna katıldığı ilk gün... Ne kadar berrak bir anı, dün gibi alabildiğine aydınlık, şaşmaz ayrıntılarla dolu! Mercan, cebinden cafcaflı bir misket çıkarmıştı. Kendi parlak ününü imleyen kemik bir kapçikti bu. Kemik misketi iki parmağının ucuyla tutup geri kalan parmaklarını havada sallarken leblebi gözleriyle ince ayar yapıp hafifçe öne doğru kaykıldığı gibi tatlı bir dirsek hareketiyle ışıltılı misket dizisine doğru hızla attı. Kemik misketin

döne döne süzülüp başa çok yakın cam bir miskete "çat" diye vurmasıyla bütün çocuklar iç geçirmişti. İnce, kazandığı misketleri tek tek üfleyerek torbasına atarken yitirdikleri misketlere üzgünce bakmakla yetindi çocuklar. Matlaşmış, kırılmış, moloz misketlere de aynı özeni gösteriyor, yenilginin avuntusunu kurnazca siliyordu Mercan. Gözünün içine giren kumral buklelerin arkasından dişsiz, yamuk bir gülümsemeyle bakıyordu çevresine. O gün eve döndüğünde Ferhan'ın cebinde dört tane misket vardı. Bir dolu misket almanın işe yaramayacağını sezmişti. Görkemli kapçiğini ele geçirene dek her gece Mercan'ı düşünde gördü.

Ferhan onca yıldan sonra, İnce'nin yamuk gülümsemesini şimdi çok net anımsıyordu. Bir kez bile ağlatamamıştı onu. Şöyle kıran kırana bir yumruklaşma, tozu toprağa katan kemikli bir dövüş geçseydi aralarında, belki daha iyi hissedecekti. Levent sapağına girince Taksim'e dönüş tabelası gözüne ilişti. Hûma'nın çığlığı, İpek'in böcekleri, Oğuz'un ısırışları arasında kendi çocuk yüzüne bir yer açmak, o çocuğu, kaldırımın gerçek kahramanı olarak anımsamak, elle tutulur bir anı uydurmak için çok uğraştı. Ama olmadı. Ani bir hareketle otomobilinin burnunu dönemece soktu, arkasından söven sürücülerin kornalarına karşın gevrekçe sırıtarak Mercan'ı düşündü. Çocukluğunun kahramanını... Zaten toplantı bitmek üzere, trafik sıkışıktı dese kim inanır, hep aynı bayi toplantıları, yıllık göstergeler, analizler, plastik promosyon hediyeleri, üç-beş kuruşluk motivasyon çekleri, amaan! Kavşağa girer girmez güneşli havanın kucağında buldu kendini. Ilık, sokulgan bir ışık doldu otomobile. Gümüşsuyu'na gitmek vardı şimdi, en loş masayı bulup mum ışığında devleşen garsonların kibar ellerinden nefis Rus yemekleri yemek, geç kalmış bir kutlamayla Mercan'ın şerefine altın rengi bir şarap içmek, oyuna dalan esrik çocukluğunun harcanmış yemek saatlerinin tadını çıkarmak... Eve döner dönmez, karısına soluğunu koklatmadan televizyonun karşısına uzanacak, tek kişilik kaçamağını sezdirmeden dedikodu dinleye-

rek uyuklamaya çalışacak, böylece salt bir lekeli yüz yüzünden içinde uyanan ateşi söndürerek belleğini uyuşturacaktı. Yarın uyandığında aklında kalan tek şey misketi olacaktı.

Misketten döndüğü her akşam, kirli dizlerine, toprak kokan kurşuni oğlunun bacaklarına, kabuk bağlamış yaralarına bakardı annesi. Ferhan'sa hırçın paylamalara kulak asmadan kazandığı misketleri sayar, pamuklu bezle bir güzel parlatırdı geceler boyu. Ortak olduğu misket arkadaşının ona kaktığı çizik misketleri fark ettiği an öfkelenir, ertesi günkü oyunu görkemli bir şölene çevirmenin hayaliyle misket tutma triplerine çalışırdı. Isırdığı alt dudağının haz veren sızısıyla dikkatini pekiştirir, küreyi avucunun içine alıp şık bir tutuşla başparmağıyla iter, tam itme sırasında omzunu öne doğru sallayarak ayak uçlarında yükselirdi. İki hafta sonra misketin kendisi oldu. Onun havada süzülüşünü, başka bir miskete çarptığı an çıkan kıvılcımı, falsolu atışların ince açılarını görebiliyordu artık. Misketleri çoğaldıkça daha az kaybettiren oyunlara başladı. Sabahtan akşama kadar sürüyordu "kafakarış". Bütün mahalleyi kaplayan, bitmek bilmeyen bu kaçma-kovalama oyununa yeni bir boyut getirdi. Rakibi misketi ne kadar uzağa atarsa atsın, elindeki camdan küreyi öyle bir noktaya odaklıyordu ki çok geçmeden adı Nişancı'ya çıktı. Yine de Mercan pek aldırmıyordu ona. Oynamaya kıyamadığı porselen misket koleksiyonunu dizinde parlatıp çıldırtıcı gösterişine devam ediyor, Ferhan'ın böbürlendiği çömez oyunlarına katılmıyordu bile. Hele Ferhan'ın fazlasıyla kendine güvendiği günlerden birinde, aksi gibi son misketine kadar kekildiğini duyunca hemen ortalıktan kaybolmuş, bu ağır yenilginin karşısında en ağırbaşlı tavrı takınarak onun kalbini daha fazla kırmıştı.

Ferhan'la Mercan arasındaki nefretin özünde gökyüzünü bile paylaşamayan iki kardeşin yakınlığı vardı aslında. Mercan, torbası yırtılıp misketleri yere saçıldığı gün, soğukkanlılığını yitirip ilk kez telaşlanmış, çevreye dağılan her bir misketi yerdeki çerçöple

birlikte avuçlayarak mızmız yüzünü göstermişti. Zırlak, ürkek, arsız bir oğlana dönmüştü birden. Onun en zayıf ânında Ferhan'ın tek yaptığı, ayağının dibine yuvarlanan porselenlerden birinin üzerine basıp onu gözden saklamaktı. Böylece Mercan'ın büyüsünü bozduğuna inanmıştı.

Ferhan tam bir Nişancı olduğunda, yetenekleriyle kazandığı bu yeni adı sonuna dek hak etmek için hemen hemen her gece Mercan'ın ona meydan okuyacağı günü dileyerek, biraz toz bulutu biraz anneyle biçimlenmiş Allahına dualar etmişti. Bir gün sonbaharla kızarmaya başlayan sarmaşıklı duvarın dibinde eline geçirdiği şişman bir kedinin kuyruğunu çekiştirirken, sessizce yaklaşmıştı Mercan. Ne ki, Mercan misket torbasını şıkırdatarak ezeli rakibinin gözlerine baktığında ilk gördüğü günkü gibi soluk yüzlü, sarkık dudaklı, çakmak gözlü bir oğlan görüyordu hâlâ. İşte Nişancı'nın elindeki en büyük kozdu bu! Nişancı, Mercan'la kurduğu yakınlığın kör yanıltıcılığına sığınıp her gün bir parça daha değişiyordu aslında. Perçemleri iyice uzamıştı artık, ensesi kapkara olmuştu güneşten, burnunun üstü çillenmiş, dudakları yarılmıştı. Amele yanığıyla kollarının iç kısmı bembeyaz kalmıştı. Tırnakları kirden kararmış, avuçları nasırlaşmış, parmak kemikleri iyice belirginleşmişti, tırmık izleriyle çizik çizikti bilekleri, yarı kirli yarı gerçekti.

Nişancı, misket torbasının ağzını açarken alaycı bakışlarla İnce'nin torbasını yokladı.

"Ne oynuyoruz?"

"Kuyu!"

"Kaç misket?"

"Hepsi! Kazanırsan hepsini alırsın, kaybedersen benden yürüttüğün porseleni ver yeter!"

Dudaklarını yalayarak çevresine baktı, Nişancı. Seyirci çocuklar sarmaşıklı duvarın üstüne çoktan tırmanmışlardı bile.

"Ben senin misketini çalmadım!"

"Çaldın. Biliyorum..."

İnce, kararmış dizlerinin üstüne çöküp küçük bir kuyu açtı. Çizgiyi çektiklerinde ikisinin elinde parlak birer kapçik, gözlerinde, mahallenin tümünü içine alan betondan, kediden, bahçelerden, balkonlardan olma küçük bir dünyanın renkli ışıkları vardı; aynı şeye aynı yerden bakan, henüz kadın kokusunu içine çekmemiş iki oğlan, karış karış, milim milim hesaplamalarla tozun içinde yuvarlanan iki yaban oğlaktı. Omuzlarını titretip üç parmağın arasından bir itişle fırlattıkları balkıyan misketlerle uzun, dayanılması güç, ter içinde oyuna daldılar. Nişancı her baktığında kuyunun kıyısında titreyen misketin göbeğini görüyordu, İnce ise ötesini, ötesine düşen bir damla ışığın odağını. Her şey olup bittiğinde Nişancı, sol elinin kirini dizinde temizleyerek avucunu açtı. "Kapçiğini de isterim."

Ferhan, bir daha hiç tatmadığı bu zafer ânının neredeyse kıkırdatan tatlı duygusuyla, bir elini direksiyondan kaldırmadan güçlükle ceketini sıyırıp kravatını gevşettikten sonra, torpido gözünün derinliklerinden çıkardığı yüzeyi puslanmış kemik misketi hafifçe tükürüp kolunda parlatmaya uğraştı. Mercan gözünü kırpmadan kapçiğini vermiş, arkasına bakmadan gitmişti. Biraz olsun mızmadığı, bir parça suratını asmadığı için Ferhan bir türlü galip hissetmemişti kendini. Onun buruk halini görmek için haftalarca evinin çevresinde bisiklet sürmüş, çata-pat patlatmış, sırtlarına yavru kediler atıp kızları ciyak ciyak ağlatmıştı ama bir türlü Mercan'ın ilgisini çekememişti. Nasılsa bir gün dönecekti dut ağacına... Sonra umduğundan çok daha güzel bir şey olmuş, kömür kamyoneti Mercan'ların sokağına giremediği için, tam oturma odalarına bakan arka sokağa yanaşmak zorunda kalmıştı. Mercan'ı kömür çuvallarının altında kapkara, beyaz gözlü, sıska bir hamala dönmüş görünce, Ferhan koşa koşa eve çıktı.

Bir yandan bağırıyor, bir yandan ayakkabılarını topuklarından sıyırarak eve doğru uçuyordu, "Kapıııış! Kapıış!"

Kapışı duyan çocuklar, emekliye ayrılan efsanevi Nişancı'nın misketlerini almak için kömür tepesinin üstüne çıkıp beklemeye koyulmuşlardı. Ferhan pencereden sarkıp misket torbasını avuçladıkça, Mercan'dan kazandığı porselenlere son bir kez bakmadan mahallenin göğüne saçmaya başladı. Mercan'ın babası bu anlamsız arsızlıktan huylanıp çocukları kışkışlamaya çalışsa da gökten yağan ışıklı kürelerin altında debelenen çocukları susturup kömür tepesinden indirmek olanaksızdı. Mercan, kömür yığınının arasına düşen misketlerini tanıyınca, kendi "kapış töreni"ni ertelemekten pişman, dudaklarını sarkıtarak Ferhan'a baktığında o güne dek hiç tanımadığı birini görmüştü. Hınzır gülümsemesiyle gözünü üstüne dikmiş, ağzını sonuna dek açarak cılız sesiyle avazı çıktığı kadar bağıran sinir bozucu bir çocuk.

"Kapııııııış!"

Mahalleye ilk geldiğinde en kenarda duran kumaş pantolonlu temiz oğlanın bambaşka bir çocuğa dönüştüğünü ancak o zaman anlamıştı.

Saçları darmadağındı artık... Ferhan, kendinden geçmiş misketleri saçarken annesi hüzünlü bir haykırışla içeriden seslendi: "Ferhan, kes şunu! Telefonla konuşuyorum." Ferhan, annesine aldırmayacaktı ama "İpek" sözcüğünü duyar duymaz duraksadı, "İpek mi, hani Asiyanımın kızı, şu saçları beline kadardı... ah canıım nazar değdi çocuğa, nasıl olmuş?" ... Ensesi kapkara olmuştu güneşten... "Başına ne düşmüş?!" ... Burnunun üstü çillenmiş, dudakları çatlamıştı... "Vah zavallı, kimse bir şey, seslenmemiş mi? Koca tabela!" ... Amele yanığıyla kollarının iç kısmı bembeyaz kalmıştı... "Yavrucak duymadı demek. Ne?! Hani o kara köpek de mi?" Tırnakları kir içindeydi, avuçları nasırlaşmış, parmak kemikleri iyice belirginleşmişti. Tırmık izleriyle çizik çizikti bilekleri, yarı kirli yarı gerçekti. Misket torbasını olduğu gibi çocukların üstüne silkeledi.

Taksim Meydanı'na vardığında yaya geçidinden sıçrayarak koşuşturan ihtiyar bir kadının arkasından bakıp alnını direksiyona dayadı. Hiçbiri gerçek değildir, belki gerçektir de içindeki hakikat olsa olsa bir tutamdır. Az sonra gireceği kuytu caddede, kentin akışını durduran o kangren olmuş kaldırımlarda, kiremit parçasıyla çizilmiş seksek daireleri olsa bile, o seksek daireleri, biraz sağır, az çok kör, doyup doymadığını bilemeyecek denli hissiz olan ve kentlerin en işlek caddelerince sakatlanan çocukların kısa ömürleri gibi çok geçmeden silinecektir. Ne de olsa bütün bunlar anımsama, şimdi olanların önceki yıllara vuran muğlak yansıması. Hem sonra kent dediğin nedir ki, bir ruh halinden başka?.. Sabırsız korna sesleriyle irkilerek başını direksiyondan kaldırdı, caddeye üşüşen kalabalığın arasından yavaşça dönerek kültür merkezi otoparkına girdi. Boğazına sıkışmış uzun bir soluk üfleyerek koltuğuna yapıştığı otomobilden ter içinde çıktı Ferhan. Arka koltukta duran şifreli çantasını alacaktı, vazgeçti. Mağazanın muhasebe evraklarını ne diye şifrelediğini, bütün bu bilgi yığınlarını kimden sakındığını düşünerek çantayı koltuğun altına itti. Kapıyı kapattı, içinde tuhaf bir pişmanlık, bulunduğu yeri tanımak ister gibi sersemce kendi çevresinde döndü. Keşke daha az acıktığında gelseydi buraya, hiç tatmadığı yabancı yemeklerin karşısında tıka basa doyamayacak, ürkek bir turist gibi bakacaktı Rus yemeklerine. Hem sonra beyaz şarap da nereden çıktı şimdi?!

İsteksiz adımlarla Gümüşsuyu'nun ağzına geldiğinde şöyle bir durup nişancılığından kalma becerisiyle, cadde boyunca yükselen çınar ağaçlarını bir çırpıda saydı. Hastaneye kadar tam elli altı çınar. Herhangi bir alanı kolaylıkla ağaçlık gösterebilecek kadar fazla, cepheleri fresklerle süslenmiş eski birkaç apartmanın, ulaşım şubelerinin, bankaların, lokantaların arasında pencerenin dışında unutulmuş, çöpe dönmüş cılız çiçek ölüleri gibi duruyorlardı. Kaldırım kenarlarına ekilmiş birkaç dişbudak, diz boyu zakkumlar, çiçekli pitos potumlar, alacalı taflanlar, park eden araçların camlarına dalgalı bir görüntü yansıtmaktan öteye gitmeden dirençle yeşil kalarak içten içe soluyorlardı. İnşaat halindeki Park Otel, hiç doğmamış bir varlığın hortlamasıydı sanki; önünden geçen insanların suni teneffüsleriyle ayakta duran, manzaranın kanını içerek yaşayan beton rengi bir hortlak. Caddenin başında dikili büfeyse, camekânındaki renkli dergi kapaklarıyla evin en ruhsuz duvarını şenlendiren kalabalık bir akvaryum gibi yaşantının hızlı akışını kanıtlamak için elinden geleni yapsa da buradaki loşluğun altından kalkamıyordu bir türlü. Koku... yine hiçbir şey kokmuyordu. Ya da Ferhan ne zaman Gümüşsuyu'na gelse koku alma duyusu devreden çıkıyordu. Kokusuzluğun yoksunluktan sayılmadığı tek uzam olan düşlerde bile, içinde geçen görüntülerle –pıhtı, kuş, taş, cam kırığı, artık neyse– kokunun tadını çağrıştıracak kadar akışkan, yapışkan, kaskatı ve kıpkırmızıyken, bu caddede duran benzer nesneler, onu burunsuz kılacak kadar kokusuzdu.

Çocuk hâlâ oradaydı, boya sandığının yanında oturmuş, Alman Konsolosluğu'nun yetmiş yedi irisli gözünden bakışlarını ayırmıyordu. Giysilerinin içinde sivri omuzları belli, dokunulduğu an batıverecek diken çalısı denli devinimsiz, uzun bir yolculuğun ardından yükünü içinde taşıyan bir yolcu kadar halsiz. Sanki son bir saat içinde daha da büyümüştü lekesi. Ferhan sessizce yanaşıp dikkatle yüzüne baktı.

"Boyacı gitti mi?"

Leke başını kaldırıp güleç yüzlü bu genç adama döndüğünde gözlerini kıstı; kravatı gevşemiş, kırışmış, göbeğine kadar terlemiş, darmadağın, kirli beyaz bir adam gördü. Dudaklarını oynatmadan isteksizce yanıtladı.

"Az sonra gelir..."

Ama indirmedi başını, ilgiyle adamın belini saran kalın kemeri, kemerin pirinç tokasını süzdü. Kemer takacak yaşa gelmemişti henüz, belli ki son günlerde en çok istediği şeydi bu... Ferhan yapmacık sevecenliğiyle çekincesizce boyacının taburesine oturup merakla lekeyi süzdü.

"Okula gidiyor musun?"

"Gidiyorum..."

"Kaçıncı sınıf?"

"İki."

Burada bitti, huzursuz tavırlarla boyacıyı beklediğine inandırmak için sağına soluna bakındı. Avurtları çökmüş, gözleri kırışmış Leke'nin yanında Leke'den yana bulaşacak eflatun bir çöküntü kapmamak için omzu onun omzuna değmesin diye yarı eğik, yarı korkak, çok yakın duruyordu ona.

"Boyacı, baban mı?"

"Cık..."

Büyük olasılıkla doğum lekesi olmalı ya da bir tür deri hastalığı; onu böylesi geri çağıran bunca şeyden sonra, yorgun ama ağrısız, biteviye beklemeye bırakılmış bu kemik yığını çocuk karşısında, budala sırıtışlarla bir ileri bir geri sallanıyor, dizlerini titretiyor, umduğu gibi bir acıya toslamak varken, Leke'nin olağan hallerini seyretmekten başka elinden bir şey gelmiyordu. Durup dinlenmeden duran bu gövdenin ağzından bunca suçluluğu azaltacak bir şeyler duymalıydı oysa. Sanki söylediklerini, kendinden ve içine çektiği sesleri öğütüp fısıltılara çeviren bu cansız caddeden başka kimse duymuyordu.

"Eskiden burada bir köpek vardı, kapkara bir şey. Hiç havlamazdı. Sağır olduğunu yıllar sonra anladım. Buradan gittikten çok sonra."

Leke, sıkılgan bir tavırla kıpırdanarak çalıntı bir bakış attı. Bir an durakladı, eksik kalan ön dişlerinin arasından ıslıklar çıktı konuşurken. Şimdi biraz sevimliydi artık.

"Sağır olduğunu nereden çıkardın?"

"Bilmem, anladım yalnızca..."

"Köpeklerin sağır olabileceğini de yeni duydum."

"Biraz büyü, daha neler duyacaksın..."

Ağır ağır geçen simitçi, çantasını düşüren genç kadın, caddeyi boğan araçlar, aralarında geçen uzun bir sessizlikti. Simitçinin ardından dökülen susamların üstünde seken bir dolu kuş belirdi önlerinde. Bu kentte amma çok kuş olduğunu, buna karşın, martıların, serçelerin, güvercinlerin, kırlangıçların ve daha türünü bilmediği onlarca çeşit kuşun kentin rengini alarak aynılaştığını düşündü Ferhan. Birbirlerine söyleyecek bir şey bulamadıklarından, Ferhan'la Leke zorlama bir ilgiyle en yakınlarındaki kuşa odaklandılar. Kuş, çevik boyun hareketleriyle çevresini kolluyor, susam parıltılarının üstüne atılıp ürkekçe gagasını vuruyor, en küçük bir hareketi hissettiği an havalanıp tekrar önlerine konuyordu.

"Biliyor musun," dedi Ferhan, "güvercin öleceği günü bilen tek hayvandır."

Leke, abartıyla esneyerek kuşa baktı, gözleri yaşarmadı. Kandırılamayacak kadar iriydi gözleri. Hızla Ferhan'a döndü. O saniyeden sonra aralarında birkaç sözcük geçti yalnızca. Ferhan, işittiklerinden sonra neredeyse buz kesip kristalleşti, ayaklarındaki karıncalanma geçer geçmez tek bir söz söylemeden, yaşadığı park-

lardan dövüle dövüle kovulan kara köpek gibi kimseyle göz göze gelmeden gerisin geri yürümeye koyuldu.

"Güvercin değil bu."
"Ya ne? Basbayağı güvercin işte."
"Hayır değil, kardeşimin kumrusu o... adı Zeliha."

—

Şeftali

ÖYLECE YATIYORDU. Uzun saçları sinsi büklümleriyle bileklerini kıskıvrak yakalamışken kendi gözlerini tutuyordu kadın avuçlarında. Elleri terleyince ağladığını anladı, öyle çok ağladı ki beline kadar ıslandı. Sivri omuzları her yanına batıyordu, acıyla yana döndü, yanaklarını düşürdü. Böylece gülümsemenin tek kıvrımı kalmadı yüzünde. Hâlâ kâbus görüyordu, karanlık denizde yol alan bir geminin içinde dizlerinin arasında bir adam, yaralı bir geyik gibi hem inliyor, ağrılı bir sesle yakarıyordu hem de. Kadının kulakları erimek üzereydi, duymadı. Sonra kendi tokadıyla, çırpınarak uyandı.

Dizlerine kadar çekilmişti ayak bilekleri, var gücüyle asılıp eski yerine taktı, iç içe geçen kaburgalarının arasında sıkışıverdi yüreği. Boynu beline dolanmış, düğüm olmuş, açamamıştı. Kendini kendinden sökene kadar çok uğraştı. Boğazındaydı dili, kocaman, şişkin, küsmüş... yutkuna yutkuna geri çıkardı. Burnu kupkuruydu, tut beni düşücem, diye sarkıyordu. Zorla kaldırdı elini, zorla. Burnunu ovalayarak, kalan son sıcaklığıyla onu kurtardı. Kâğıttandı karnı, yırtılmasın diye yavaşça yüzüstü döndü, göğüsleri gömüldü, göğüsleri çırpındı, göğüsleri söndü. Kalkması gerekliydi. Ya kalkacak, ya da kırk bacaklı bir ahtapot gibi ruhunun oyuklarına kollarını uzatacak, yanlış yerlerinden tutup karmakarışık, karasarı bir kadın olacaktı. Ya uyanacak, üstünde gittikçe kararan bulutu hemen terk edecek, ya da boğulana kadar yatacaktı.

Sonunda topuğunu yerine takıp doğruldu yataktan. Başını buldu yerden, gözlerini açtı; aslında çok aydınlıktı, gözleri kamaştı. Baldırları eskisi gibi kanla doldu, kabuk kabuktu sırtı, pul pul döküldü. Bütün gücüyle mutfağa doğru sürünürken ilk birkaç adımda duvarlara tutundu, başı dönmüş, soluğu kesilmişti çünkü. Çöküp diz üstü soluklandı, her yerinin eski yerlerine yerleşmesini bekledi birazcık. Azıcık terlesem, dedi, terlersem bu kuruluktan kurtulurum. Koltukaltlarından sıcak bir yol açıldı, göğüslerinin üstünde ateşten bir bilye döne döne aktı, kayboldu. Emekleyerek mutfağa girdi, gücünü toplayarak ağır ağır kaykıldı, yaprak yaprak açıldı beli. Önce sürahiye baktı, su sallanıp dalgalandı, sen uyurken, dedi, bayat bir koku sardı havayı, sonra yavaş yavaş aktı içime, içme beni, tekrar zehirlenir tekrar kapanırsın içine. Buruk baktı suyun gözüne. Sonra buzdolabına döndü, onun kocaman yüzüne dokunduğunda metal tadında bir esrime, bir ferahlık aktı içine. Omzunda kalan son güçle asıldı kapağına. Plastik çöplerin, çelik tepelerin, porselen kırıntıların arasında, kocaman, tüylü bir şeftalinin yüzünü gördüğünde şeftalinin üstündeki en küçük çili bile ayrımsamış ve ona hayran olmuştu ilk kez (daha), bir daha gözlerini ayırmamıştı.

Uzattı elini, o koca meyveyi tuttu bıraktı, parmak uçları tekrar hissetmeye başladı. Tatlı bir koku yayıldı havaya, şekerli, ateş rengi bir şeftali kokusu. Onu avuçlarına alıp tarttı. Utanmamıştı şeftali, öptü kadının ortaparmağının ikinci eklemini. Bir gıdıklanma geldi kadına, bir istek, bir cesaret... arsızca ısırdı şeftaliyi sol yanağından. Söyleşmeler, fısıltılar dökülüverdi ardı ardına. Her ikisi de gevezeleşti birden. Biri kopanıyor, ne kadar aldın diye bakıyordu öteki. Biraz duraladı kadın, ilk ısırığın karnında açtığı serin yolu duyumsadı, şeftalinin etini burnuna yaslayarak bir süre kokladı. Burnu kanatlanıp tekrar kondu yerine. Kadın tatlı bir ahenkle eğilerek dirseklerini pencerenin pervazına dayadı, dirsekleri dedi, korkma dayanırım ben, bırak kendini. Kadına hükmedilemezdi ar-

tık, kendi bedeninden gelen çavlana kapıldı, baloncuklu derinliklerine böylece sürüklendi. Kadından taşan şeftalinin suyu, ağır ağır süzüldü bileklerine. Beli çukurlaştı, omuzları ürperdi, mermer kadar beyazladı kalçaları. Başladı meyvenin çekirdeği kadar küçülmeye. Yüreği durduğu yeri bırakıp kasıklarına doğru yürümeye koyuldu. Sonra yine dişledi şeftaliyi, soluğunu bayatlaştıran açlık, o simsiyah açlık, avuçlarını kapatıp dilenmeyi bıraktı. Ağzının içinde dili, oradan oraya vurdu kendini. Dudak kenarları, yanakları, tatlı tatlı kaşındı. Kadının tek ayağı duramadı yerinde, dedi ki ötekine, ben gidiyorum bana ne. Hafifledi kadın, tek köklü bir dal gibi uzandı şeftalinin üstüne. Kadın kıvrak bir sarmaşık gibi uzarken yerinde, gördü ki pencereden çok uzakta bir ardıç ağacı boynunu uzatmış ona bakmakta. Ağacın uzun parmağında, al bir kelebek yüzük gibi durmakta. Dudakları iyice kızardı kadının, alnına, yanaklarına ışık düştü. Şeftali kadına, kadın şeftaliye işte böyle karıştı. Meyvenin son tadını almak için koca çekirdeği aldı damağına. Gözlerini kapattığında, karanlıktaki gemiyi gördü yine, ayın hayaleti gibi kıyıya yaklaşmakta. Kadın ağzında iplik iplik çözerken şeftaliyi, o zaman bembeyazdı artık, dudakları kocaman, karnı ipektendi, saçlarının bakır ışığı, tekrar dalgalanmaya başladı. Kadın, şeftalinin çekirdeğini dışarı çıkardığında bir erkek düştü dudağının kenarından. Gemide ağlayan o genç adam... Adam, etinde ne varsa, kadına vermiş olsa da, o muhteşem gülümsemesiyle çok ağırdı hâlâ. Bir şeftali kadar daha.

—

Kılçık

KADİR BEY'İN GELMESİNE birkaç dakika kala, Sezgin hazırlıkları tamamlamış, restoranı ölüm loşluğuyla donatıp yemek servisini kusursuz bir simetriyle masaya yerleştirmişti. Salonda klasik müziğin bildik eserlerinden biri duyuluyordu. Sezgin, cuma geceleri karnaval yerine dönüşen bu büyük restorana cehennem tedirginliği katmaktaki alışkanlığıyla, ama daha önemlisi isteksizce işini bitirmişti. Artık onun işi, hafta içi her öğlen insansız, ruhsuz, kasvetli bir ortam yaratmaktı. Kadir Bey'in ürkütücü yeme alışkanlığı sayesinde üç kat fazla yevmiye alsa da gümüş balık çatalını parlatırken kendini bir budala gibi hissediyordu.

Kadir Bey'in salona girdiğini hissetmedi. Böyle uzun boylu, koca ayaklı bir adamın bu kadar sessiz yürüyebilmesine artık şaşırmıyordu. Sezgin, sırtını dikleştirip biçimsizce gülümseyerek ona doğru yürüdü.

"Hoş geldiniz efendim."

Kadir Bey, başıyla selam vermekle yetinip elindeki çantayı, pardösüyü uzattı hemen.

Her zamanki gibi aç gözlerle sofraya baktı.

"Bugün ne yiyeceğiz?"

Sezgin, içeri giren başka bir garsona elindekileri verip masaya doğru koştu.

Sandalyeyi çekerken ses çıkarmamaya gayret etti.

"Bugün sizin için balık hazırladık efendim. Lipsos balığı... Karidesli yeşil salata, zeytinyağlı brokoli, haşlanmış kuşkonmaz, mısır ekmeği, beyaz şarap, tahinli tatlı."

Kadir Bey geniş alnını kırıştırarak oturdu. Hoşnutsuz görünse de bugüne dek hiç yemek seçtiği olmamıştı.

"Muz da olsun. Üstüne krema, çikolata sosu falan koydur."

"Tabii efendim, hemen!"

Ona hep "Kadir Bey" demek isterdi ama, onun böylesi bir yakınlıktan kesinlikle hoşlanmayacağını bildiği için bir türlü söylemeye cesaret edemezdi. İster istemez "efendim" sözcüğü, ağzından çıkan yayvan bir ses oluyordu. Müşterilerin çok iyi bildiği sevecenliğiyle rahat rahat "Kadir Bey" diyebilseydi, her şeye baştan başlayabilecekti. Öyle sanıyordu.

Servis arabasındaki yiyecekleri en ufak bir tınlama çıkarmadan Kadir Bey'in önüne bıraktı. Balık tabağının kapağını kaldırdığında ikisi de hayretler içinde bakan balığı süzdüler. Lipsos denizdeki kıvrımıyla donakalıp kavrulmuş, üzgün dudaklarını uzatıp son çığlığıyla kızarmıştı. Kötücül bir tanrıya kurban gitmenin sersemliğiyle uzanmış, Karadeniz'i unutmuştu. Belleksiz, tarihsiz, halsiz duruşunda, ölümü kabullenmeyen bir hayalet tütüyordu. Sezgin, şarap şişesini çabucak açarken, Kadir Bey bıçakla çatalı eline almıştı. Şarabın kadehe dökülmesini sabırsızlıkla izliyordu. Onun aceleciliği, Sezgin'in üstünde bunaltıcı bir etki yaratmıştı. Öyle ki "yeter be!" deyip karşısına oturmak, bu yok sayılmayı reddederek onu süzmek, kayıtsız bir bakışla Kadir Bey'in ince bedeninden bir boşluk yaratmak istiyordu. Kadehten taşan bir damla şarabın beyaz örtüye düşüp yayılışını görünce sinirle dudaklarını kemirdi. Göz göze geldiler. Kadir Bey lekeden nefret ederdi.

"Afedersiniz, hemen örtüyü değiştirebilirim."

Kadir Bey, çatalı tuttuğu elini sertçe kaldırdı, "Kalsın". Bu arada salonun girişinde elinde muz tatlısıyla başka bir garson belirdi. Sezgin, koşar adımlarla tatlıyı alıp sofraya yakışmayan süslü tabağı masanın uzak bir köşesine koydu. Yemek bitene kadar bir daha uğrayamayacağı için masaya son kez göz atıp sofranın mükemmelliğini tarttı. Lipsos ile Kadir Bey arasında bir hamlelik yakınlık vardı, Sezgin salondan çıkana kadar geçen sürede balığın başı kopmuş olacaktı.

Kadir Bey, Lipsos'un kırgın gözlerine aldırmadan kafayı bir bıçak darbesiyle ayırdı. Büyük ellerini ayrıntı gerektiren işlerde kullanmakta zorlanıyordu. Balığın beyaz etini kılçıktan ayırırken epey uğraştı. Garsonun gittiğinden emin olmak için salona, öteki boş masalara göz attı. En uç masada unutulmuş mimoza vazosunu görünce yüzünü buruşturdu. Bu mevsimin, insanları sokağa döken, heyecanlandıran havasından tiksiniyordu. Çatalı, bıçağı bırakıp balığın karnına soktu parmaklarını. Gözleri büyümüş, burun delikleri genişlemişti. Bir yandan yiyor öte yandan hım'lamaya benzer tıkanık bir solumayla müziğin sesini bastırıyordu. İlk lokmayı ağzına atar atmaz iştah kapısı sonuna dek açıldı. Bunun hiç bitmemesini istiyordu. O ağırbaşlılık gitmiş, yerine, ısırmaya, çiğnemeye, yutmaya karışan bir ürkütücülük gelmişti. Balık tabağının üzerine iyice eğilip kamburunu çıkardı. Elleri olduğu gibi yağ içinde kalmıştı. Salatadaki karidesleri tutup ağzına atarken gözleri iri iri açıldı. Tavana baktı. Bütün salonu gözleriyle yutmak istiyordu. Dirseklerine doğru sızan zeytinyağını yalayarak temizledi, sonra burnuna kadar şarap kadehine daldı. Kadeh boşaldığında şişeyi boynundan yakalayarak emmeye başladı. Artık rahattı. Çok rahat. Balığın kafasının içini açarak gözlerin arka tarafında kalan lezzetli et parçalarını parmakladı. Göğsü inip kalktıkça, içinde esneyerek genişleyen midenin buyruğuna uyuyor, o büyük mağaranın içini aslında açlıkla dolduruyordu.

Sezgin, mutfak kapısının ince aralığından onu seyrederken, eliyle ağzını kapatmaktan kendini alamıyordu. İki yıldır süren bu öğle yemeği cinayetlerinden hâlâ bir şey anlamamış, bir şey öğrenememişti. Her defasında mavi gözleri sulanıyor, o kapının ardındaki yalnızlığını yaşam boyu sürecek bir yazgı olarak algılayıp katlanılması güç korkulara kapılıyordu. Kendini pişmiş bir şey gibi hissediyor, etinin her yanının ısırıldığı duygusuyla kasılıp kalıyordu. Bir insandan bu kadar çok korkmanın ağırlığıyla orada öylece bükülüp siyahlaşarak Kadir Bey'in çiğnediği lokmalar gibi biçimsizleşiyordu.

Kadir Bey, balıktan kopardığı büyük bir parçayı ağzına tıkıp ustaca bir boyun hareketiyle yutmaya kalktı. Saydam bir kılçık gırtlağına saplandı. Geri çıkaramadığı lokmayı yutmak için kendini zorladı. Kılçık, saplandığı o ezici kasları boydan boya yırtıp yay gibi gerilerek o daracık yere kuruldu. Kadir Bey, kızarmaya başladı. Paniğe kapılmak istemiyordu, daha önce de olmuştu. Şarap şişesine uzanırken öksürmeye çalıştı. Göğsünde bir ağrı belirdi, ağrı yavaş yavaş büyüyerek sol yanına, oradan sırtına dolandı. Kalp atışları düzensizleşince bağırmayı denedi, "Gar-son! Gar!.." Devrilen şişeden akan şarap kravatını ıslattı. Masaya tutunmaya çalışırken, salata tabağı devrildi. Üstü başı mayonez, sos içinde kalmıştı. Boğazına yerleşen yaratığı tutmak istercesine boynunu sıktı. Güçlükle soluk alıyordu. Ayağa kalkıp zıplamaya çalıştı. Salonda soluksuz bir dövüşün adımları çınlarken saygı görmeyen yemek müziği çalmaya devam ediyordu. Kadir Bey sarsılarak düştüğünde yaşamı boyunca ilk kez başka bir şeyin dokusunu, hatta ısısını hissetti, yer döşemesinin seramik soğukluğunu kemiklerine kadar duyumsadı. Kafasının içinde tuhaf bir uğultu başladı. Salonun görüntüsü bulanıklaşırken, en son yavaş, düzenli adımlarla yaklaşan garsonu gördü.

Sezgin, dümdüz sırtıyla gittiği gibi yine aynı zamanlamada masaya kadar gelip devrilen şarap şişesini kibarca kaldırdı. Kadir Bey'in gözleri açık kalmıştı, bir damla gözyaşı burnuna doğru akıyordu. Birkaç saniye onu izledi. Zavallının ağzından yutamadığı son lokmalar dökülüyordu. Canının son direnişiyle ayakları birkaç kez çırpındı, sonra durdu. Sezgin, tabağı aldı. Bomboş, yoksun bir yutkunmayla parçalanmış Lipsos'a, yerinden sökülen çıplak gözlerinin tam içine baktı.

—

Yaprak ve Tüy Zamanları

GÜZEL GÖZLÜM... Geldiğinde ne kadar aç, nasıl da yalnızdın. Dağların üstünde uçmadığın, dolaşmadığın yer kalmamıştı. Beni bulduğunda güzün en ışıklı saatlerindeydik. Gücenmiş, bitkin düşmüş, umudunu kaybetmemiştin. Senin içinden geçene dek istek dolu biriyle karşılaşmanın ne tür bir tuzak olduğunu henüz kavrayamamıştım. Şimdi gövdemden eğrilerek yayılan o kımıltılı gölgeye baktıkça, rüzgârın hükmüyle azıcık sallandıkça, senin tutkunla büyüyorum gitgide. Sen gelince çok yalnız kaldım...

Benim gibi bir ardıç tohumunun kısacık yaşamında yapabileceği en iyi şey, dönüşümün kendisi olmaktı. Ne yazık ki sen gelene kadar bunu anlayamamıştım. Aslında yüzlerce olasılığım vardı. Ağrıkesici bir ilacın kimyasına karışabilirdim örneğin. Ya da nefis bir sos olurdu benden. Avcıyla arandaki tutkulu korkuya karışabilirdim. Senin ateşe düşen etini lezzetlendirebilir, yanık göğsünün üstünde tüten bir ölüm duası olabilirdim. Belki de bir içki kadehine düşen birkaç damlaydım şimdi. Yıldızları sayan sarhoşun gözüydüm. Benim kokuma karışan esrik bir anının görüntüsü olarak da kalabilirdim. Kim bilir, bir kadın, damağındaki keskin tadımla bakacaktı âşığına. Ağzından çıkan her sözcüğü benim ruhuma bulayıp yemin edecekti aşkı için. Emin ol bu hallerden hangisi olsaydım yine de memnun kalırdım yaşamımdan. Çünkü öteki ol-

manın düşüyle, yaşadığım o ânın gerçekliği arasında bir seçim yapmam gerekirse, yine elimdekini seçerim. Bugünün dayatılmışlığına düş gücüyle karşı çıkarak yalnızca aklımı tazeler, yine kendimi seyrederdim.

Düştüğüm dalı anımsamıyordum. Tek bildiğim sırtımdan iteleyen rüzgârla döne döne bir kayalığa indiğim. Ben yuvarlandıkça bir tok'lama, bir tın'lama yayılmıştı havaya. Kabuğum öyle sertti ki hangi taşa değsem, hayvanlar, bir avcının topuğundan sanmıştı sesimi. Herkesin kabuğu kendine göre: Ya tasarlandığı kadar ince, ya da elde olmadan fazla kalın. Benimse biçimli bir taştan farkım yoktu. Ne tür bir gelenekse bu ya da nasıl bir öğretiyse, canımı cansız bir dokuyla örüp korumuştum. İçeride uyanık durup dışarıdan uykulu görünmenin ne güç olduğunu anlatamam! Ben yalnızca böyleydim, o kadar. Doğanın onca devinimi arasında bir yaprakla bile göz göze gelmemiştim. Yaşamın hırçın histerisine dalımdan düştükten sonra kapıldım. Dövüşmediğim taş, kendimi vurmadığım kaya kalmadı. İçimde gittikçe ağdalanan o keskin kokuyu toprağa sızdırmak için kırılıp çözülmek istemiştim, sen olmadan beceremedim. Bir öz vardı bende bilemezsin. Yaprağı, dalı, havayı, dağı küçültüp içime almıştım. Ben bir ardıç tohumuydum. Kendim için yapabileceğim tek şey toprağa ilişmekti. Uyku ile uyanıklık arasındaki ikircikliğe son verip ölüm pahasına denemekti. Yalnızca bunu biliyordum, neden bildiğimi, bunu kimin dediğini hâlâ anımsamıyorum. Belleğim buyuruyor, ben istiyordum.

Sonra karanlık bir bulut çöktü üstüme, yağmur damlalarıyla kovalandım, ıslaklığın ilk huzursuz tadını aldım, üşüdüm, şiştim, hâlâ çok sağlamdım. Büyük bir çavlanın çılgın akıntısına kapıldım. Islandım, eriyemedim, boğuldum, çözülemedim. Korkunç bir kayanın oyuğuna atıldım sonra. Çam iğneleri, ölü otlar sarmıştı her yanımı. Tam anlamıyla takılıp kalmıştım. Güneşin ipliği bile sokulmuyordu yanıma. Yosun tutup çürüyecek, içimi dökemeden

buruşacaktım. Güzel gözlüm... Geldiğinde ne kadar aç, nasıl da yalnızdın. Yorulmuş, umudunu kaybetmemiştin. Kayanın oyuğunda biriken suya gelmiştin aslında. Gagan küçücük, başın ışıl ışıldı. Boynun öyle inceydi ki, durduğum derinliğe kadar uzanıp suyu yudumlayabildin. Sonra beni fark ettin. Gaganın ucuyla hafifçe itip ağırlığımı ölçtün. En büyük gizimi keşfettiğinde, yani mayhoş kokumu duyumsadığın an tüylerini köpürtüp parlamaya başladın. Güzel boynunu kıvırıp olağanüstü inceliğinle yakaladın beni, çam iğnelerinin arasından sürükleyerek yavaşça kaldırdın. Tuttuğun şey senin için çok değerliydi. Sayende gün ışığına çıkabilmiştim. Güzün en ışıklı saatindeydik, havada tatlı bir rüzgâr vardı. Sonra gözlerini gördüm, parlak, kocamandılar. Göğün rengi, senin yüzünde solgun kalıyordu. Günlerdir ilk kez böylesi bir huzur hissettim. Senin tüylerinin arasına gizlenip gittiğin her yere gelmek isterdim Ardıç Kuşu. Kemiksi kabuğuma razıydım artık. Gittiğin her yere gelebilir, dilediğimde korkmadan uyuyabilirdim artık.

Ne var ki o güzel başını aniden sarsarak, beni havalandırıp kursağına aldın. Bir çalkalanma hissettim, kapılıp gittiğim bir sürüklenme, sonra sıcak. Sıcacık, ürkütücü karanlığında etten bir duvarla sardın bedenimi. Hiçbir yanım acımadı. Ama acının ne olduğunu öğrendim. Bir varlık heyecanıydı acı, bir oluş serüveni, olmama direnişiydi. Seni bir ardıç tohumuna çevirmenin eşsiz yanılgısıydı. Bir durumu bir kez daha yanlış anlamak avuntusuydu. Senin keskin salgılarının içinde yüzüp öğütülmeyi beklemekti. Birisi için tat olmaktı. Kursağında ezilip çat! diye kırıldığımda, kimselerin göremediği içimi gördüm. Bir damla vardım yoktum. Bir damlaydı canım. Sana içinden baktım Ardıç Kuşu, yüreğini gördüm orada, sessiz bir içi. Kanla yıkanan huzurunun ölümcül tartımını, ruhunu dışarıda bırakan sadeliğini... Öyle güzeldin ki sana hayran oldum. Tat diye bilinenin nasıl da yanıltıcı olduğunu, açlığın kendi betimlemesini yaparak bir solucanla bir ardıç tohumu arasında hiçbir fark gözetmediğini, ama buna karşın herkesi, hepimizi bir sevme-

diğini anladım. Gözlerin içeriden öyle kördü ki, aydınlanmak için beni bitirmen gerektiğini, beni ancak böyle, bu yordamla okşadığını, kaslarının her ritmik vuruşuyla beni bile bile yediğini senden daha iyi gördüm. Öğütüldüm. Taşlığından sızıp midenin pembe duvarına yapıştım. Seyreltilmiş, elenmiş, artıklarına bulanmıştım. Biçim biçimlere ayırdın beni. O kaskatı kabuğum çözüldü, bir daha toplayamayacağım parçalara bölündüm. Henüz sevmeyi bilmediğim için, kızmayı da bilmiyordum. Artık kokum yoktu. Onu çalıp kendi dokularının içine süzmüştün. Bundan böyle sen de bir avdın artık. Benimle aranda kurduğun en tehlikeli bağ, güzelliğini benim gizli tadıma batırmak oldu. Yanlış anlatıyorum biliyorum, ama inancın o koyu körlüğüyle diyorum ki, o günden sonra sen bir ardıç tohumuydun. Şimdi nereye uçsan kışkırtıcı bir çağrı taşıyacaksın etinde. Sana her baktıklarında ruhuna sinen kokumu duyumsayacaklar. Beni ne kadar isterlerse seni de o kadar isteyecekler.

Beni, daha doğrusu ot, toprak kokan dışkının arasına gizlediğin özümden kalan birkaç pırıltıyı, bir vadinin en kırmızı yerine bıraktın. Biz, siyah, iki lokma kuş pisliği, senin artığın değildik aslında. Senin unuttuğunduk, bir elmas kadar değerli tokluktuk, doygunluktuk. Toprak, en güzel yordamıyla bizi içine aldı. Benden kalan birkaç pırıltıyı arıtıp en bereketli yerde gizledi. Şimdi boynumdan aşağısı o tarafta tutunuyor. Bil ki Ardıç Kuşu, bana bir ağaç olmayı armağan etmişsen bile, üstelik senin içinde soyunup öğütülmüş olmanın bedeliyse bu görkem, bu vadinin en güzel Ardıç Ağacı olarak verdim karşılığını. Artık kendi eşsizliğini kanıtlamak için ağır bir ağaç taşıyacaksın kanatlarında.

Her geçen gün biraz daha yükselip yayılarak, o küçük tohumu anımsayıp kendi belleğimi büyütüyorum aslında. Yağmuru, çavlanı, kayaları unutmadan kendi geçmişimi okuduğumda her şeyin kendi tasarımım olduğuna inanarak anlıyorum seni. Ben, beni bulacağın yere gelmiştim. En üzgün, en aç, en umutlu olduğun anı

kollamıştım doğru. Her ne kadar bir rastlantı gibi görünse de senin avuntunu saklıyordum içimde. Buluşabilmemiz için. İşte bu yüzden ne zaman gelip dallarımdan birine tünesen, aramızdaki o kanlı yolculuğun hatırına koruyorum seni. Yutkunduğun o kokuyu, benim eşsiz kokumu anımsamadığın için, gün geçtikçe serpilip yayılarak, her mevsim yeşil yeşil katlanarak, bedenimden eğrilerek uzanan gölgeye bakarak, kızıyorum sana. Güzel gözlüm... İçinden geçtiğim soylu Ardıç Kuşu. Kök salmış da olsam şimdi, dalımı titreten güçlü rüzgârlara aldanarak, gidebilmenin buruk umuduyla seviyorum seni.

25 Şubat - 8 Mart 2001
Gümüşsuyu

Çatlak Yerlerin Kuyusu

EŞİĞE KADAR SÜRÜNMÜŞ, evin reyhan kokulu avlusuna tam sokacakken başını, boyu boyundan uzun, kül sakallı, belinden yukarısı çıplak, yarı erkek yarı dağ bir varlıkla göz göze geldi. İhtiyar adam, önünde uzanan beyaz yılanı görür görmez dehşetle geriye sıçradı, yılansa bulunduğu yerde kıvrılarak öylece kaldı; birbirlerinin yüreğini hissedemeyecek kadar zayıf olan, gözden kaçmış, o güne dek bir kez bile sınanmamış gizli bir his yüzünden düşmanlaştılar.

Yılan sokmak üzere tetikte yavaşça yükseliyordu, bembeyazdı, bu meleksi güzelliğe kimse kıyamazdı. İhtiyarsa başlıbaşına beyaz bir sakaldı. Baltayı kavrayarak bu öldürücü güzelliğin boynuna odaklandı. Daha da kalınlaşmıştı avuçları, baltası canlı bir uzantıydı.

İhtiyar, kolunu kaldırdığı gibi korkunç bir kükreyiş kopardı, hem sesiyle vuruyordu ona hem de baltasıyla. Beyaz yılanın boynunu vurduğunda avlunun girişine iki damla kan sızdı, o kanın izi bir daha çıkmadı taşlıktan. Bu iz, biraz da yılanın kinciliğinden, bu dünyaya küslüğü bırakacak kadar alacaklı olduğundandı. Belki o da yapacaktı aynısını; biraz zaman bulup gerinseydi, ihtiyarın kızıl damarına odaklanıp ok gibi fırlasaydı üstüne, zehrini onun kemiklerine kadar içitseydi, ani bir inmeyle kararacaktı ihtiyarın gözleri, olduğu yere yığılıp kasılacak, dudağının kenarında ip gi-

bi kan sızısıyla parmak uçları morarmış bulacaklardı onu, talihsiz ama temiz bir ölümün ardından duracaklardı cenaze namazına, olmadı.

Yılanın kopmuş başını ayak ucuyla iteleyip o güzelim pullara itiraf edilemeyen bir saygıyla bakarken ihtiyar, evden gelen çığlığı işitti. İçli bir kadın sesi, sonunda beklenen kız doğdu. Bir eve baktı bir de başsız yılana. Ayak ucuyla çalıların dibine sakladı onu, altı veledin ardından doğan torununa içinden bir ad koydu, üç kez yineledi kızın adını, üç kez nazar duası etti, bebek akça kundağıyla getirilince sahte bir sevinçle döndü ve ona "Sedef" adını verdi.

Birkaç ay sonra çocuklar kara yemiş çalısının dibinde kıvrak bir omurga buldu. İhtiyar, kavlanmış kemik dizisi getirildiğinde yeniden anımsadı cinayetini, iskeleti eline alıp tespih tanelerini sayar gibi tek tek parmaklarının arasından geçirirken bitmek bilmeyen bir of çekti, böyle olsun istemezdi. Başına üşüşen oğlanları kovalayıp geç kalmış bir saygıyla kalan yılanı toprağa gömdü. Bir masumun canını aldığına inanmasa da, yani yine olsa aynı karşılaşma, yine vicdansız bir ışıkla gözünün içine baksa yılanın teki, baltayı vurduğu gibi! Kuşkuyla baktı kara yemiş çalısına, ballı meyvelerde öfke özlenmiştir diye çalıyı tuttuğu gibi dibinden söktü.

O bahar yağmurlar azalmaya başladı, hem de ne azalma. Önceleri çeşmeler titrerdi gürül gürül, suyu içenlerin maviye keserdi yüzü, yükünü taşıyamazdı başaklar. Ne var ki yaz gelince, insanlar kan gibi ılık sulara mecbur, hayal kırıklığıyla baktılar göğe. Birkaç yıl sonra çekirgelerin ıslıklı talanından geriye kala kala çıplak, çatlak bir yeryüzü kaldı. Susuzluk, o güne dek işlenmiş sevaplara, beş vakit namazlara aldırmadan, korkudan ezilmiş yürekleri dinlemeden, kutsal sözlerin ağırlığı altında bodurlaşmış insanların gözünün yaşına bakmadan, kurban verilmiş sarmal boynuzlu koçların hatırını saymadan üstlerine çökmüştü. Hani o yerlere yolu düşen bir yabancının yüzüne nasıl bel bel bakarlarsa yine öyle yabani bir sokulganlıkla bakıyorlardı gökyüzüne: Ne olur ver! Oysa başları-

nı her yukarı kaldırdıklarında küslüğün yüzünü görüyorlardı – düpedüz mavi atlastan bir küslük serilmişti üstlerine. Küslük, başak tarlalarının üstünde uzanan kızıl ufuktan ta uçurumlu bayırın başına kadar kocaman bir yırtıktı. Kayaların altındaki nemi bile buharlaştırıp içine almıştı. İnsanlar susuzluğu anlayabilmek için bulutların arasına bakıyor, kâbuslarında kanlanmış gözler görüyorlardı sonra. Bir anlamı yok bunun, onca duadan sonra cehennem ateşiyle buraları yakmak olacak iş mi? Yer, çekirdeğindeki korla çoktan ödeşmişken oysa, günaha uğramamış birer canlıyken ağaçlar, göğün zoru neydi bu yerleri susuz bırakmaya?! Yer, sessizce çatlıyor böyle olunca gök, uzun zamandır yitirdiği kardeşine o derin çatlakların arasından bakıyordu. Susuzluk: Aynı kandan iki şeyin; közle gözün yakınlaşması... İnsanlar, ruhlarının kuruyup kâğıt gibi buruştuğunu –içimizdeki en ıslak şey olan ruhu nemli duygularla korumak gerekirken üstelik– duyumsamadan yakarıyorlardı: Ne olur ver!

Odaları sekiz boğumlu safran sarısı akrepler basınca önce erkekler uzaklaştı, ayrılığa dayanamadı karıları, ardından açlıktan korktu kaynanalar. Şafak vakti yağmur duasına çıkan birkaç karaltı vardı şimdi, yurdunu terk etmemeye yemin eden ihtiyar aralarındaydı. Kalanlar her zaman daha mağrur, gidenler mağdur. Gidenler döngüsü belli bir gelecekten kopmakla kalmamış, bir bilinmezliğin koynuna sokularak başlarına gelecek her şeye razı olmuşlardı. Kalanlarınsa yüreği küçülmüştü, yürekleri bir damla su için atsa bile o bir damla suyun yedi renge ayrışan mucizesini bekleyen yeni insanlara dönüşmüşlerdi.

Sedef büyüdü, konuşmayı söktüğünde ilk sözcüğü "dede" oldu. Gerçekte "dede" dediği sabah akşam başını okşayan o kabuklu kocaman elin kendisiydi. Çok geçmeden o ellerin ardında bir çift dokunaklı gözü fark etti, hiç kuşkusuz çok tanıdıktı dedesi. Doğduğu ilk günden beri bildiği bir şey vardı o yüzde. Her sevilişinde, her kucaklanıp omuzlara kaldırılışında tuhaf bir huzursuz-

luk hissederdi. O geniş gövdeli adamın kulaklarından içeri bakınca, vicdana doğru açılan karanlık bir dehlizin girişinde bulurdu kendini.

Ne dedesini tam olarak kavrayabiliyordu, ne de suyun gerekliliğini. Öte yandan Sedef'in saf bilincinde susuzluğun ta kendisiydi dede. Dede kuraklıktı. Kendisini bir sepet gibi oradan oraya taşıyan ninesinin gerçek annesi olmadığını anlaması çok sürmedi. Sedef bir dirimi yırtarak gelmişti dünyaya, ilk soluğunda annesi son soluğunu vermişti. Üstelik bir yılan öldüğünde doğmuştu Sedef. Dedesine yakınlığı biraz da bundandı. Kurtuluşla ölümü, dehşetle merakı dede-torun aynı anlarda yaşamışlardı. Üstlerine sinen ölüm kokusu aynıydı.

Bu açıklaması zor sebepler yüzünden, Sedef'le ihtiyar arasında gelişen, geliştikçe karmaşıklaşan ilişki gün geçtikçe daha şiddetli bir durum alıyordu. Sedef fırsat buldukça tırmalıyor, dişliyor, dedesinin saçını çekiştiriyor, uzun sakallarını birbirine doluyordu. Dede, sabrı tükenene kadar çocukla oynuyor, küçük can acılarıyla hopluyor sonra dayanamayıp tokatlanmış, acıdan avaz avaz ağlayan bir çocuk bırakıyordu avluda. Ne yeterince seviyorlardı birbirlerini ne de nefret ediyorlardı birbirlerinden ve insanlar, tozu dinmiş akşam üstlerinde yürüyen bir korkuluk görürlerdi çatlak yerlerde; göklere yakaran bir ihtiyar, peşi sıra koşuşturan, tökezleyip düşen, sonra kalkıp yalpalayarak yoluna devam eden bir kız çocuğu.

Yıllar sonra bir gün ihtiyar, yalvarışlarını evrene duyuramayacağını anlayınca bıçağını eline aldı. Dedesini öyle görünce Sedef'in gözleri kamaştı. O elin bıçağı kavrayışı, bileğin kuvveti, çukur gözlerde beliren kararlı ışık, ah o şişinen avurtlar, kabaran mavi damarlar. Çocuk ani bir ürpermeyle geriye çekildi. Onca yıl dedesini bulanık görmesinin tek nedeni, onun bıçaksız olmasıymış meğer. Kaskatı kesilip mahzun baktı dedesine, gözünde ilk kez tamamlandı Sakal'ın gövdesi ve geriye ölümcül bir tortu bırakan

muğlak bir anı belirdi. Ne anımsadığını bilmeyen Sedef, tanımlayamadığı bir duyguyla bakıyordu dedeye. Dede, güneşte kavrulmuş elma ağacına doğru çevik adımlarla ilerledi, ağacın dallarını tek tek yoklayarak kavrayabileceği kalınlıkta bir dal buldu, dalı kırmak için epey zorlandı, kuru yaprakları dökerek sonunda bir dalı gövdesinden ayırdı. Yerine döndüğünde Sedef çoktan gitmiş, kimselerin bulamayacağı bir kuytuya sığınmıştı.

Dedenin dalı yontması tam bir gününü aldı. Toprak güneşin kızgın ışınları altında bulanık görüntülerle dalgalanıyordu. Çıldırtıcı çekirge ötüşlerini, yaşadığı dünyanın sapsarı bir hüzünle günden güne ufalandığını dalı yontarken unutuvermişti. Elindeki kara dal, kabuğundan sıyrılıp uğurlu bir değneğe dönüştükçe heyecanlanıyor, bunca yıl kırık dökük yalvarışlarla toprağın önünde küçük düştüğü için hayıflanıyordu. Niçin daha önce akıl etmedi bunu, susuz yerlerin kulu olmaktansa kendi öz bilgisiyle kuyuların efendisi olmayı. Göğün altında eğilip tapınmak yerine, kendi peygamberliğini kanıtlayacak alelade bir değnekle pekâlâ bulabilirdi suyun yolunu.

Akşama doğru dizlerinde biriken yongaları silkeleyerek elma dalından yontulmuş iki başlı değneği yukarı kaldırdı. Bütün insan yüzlerinin ve şeylerin toplamını tutuyordu elinde; kendi imgesini. Delikanlılığından beri yanından ayırmadığı akik tespihini unutarak yatağına gitti, o gece düşünde dolunayı gördü; uzayın yasalarına aldırmadan alnına kadar eğilmişti ay, çırılçıplaktı.

O geceden sonra uyandığı her gün, başını altın bir testi gibi dikkatle taşıyarak, alnını yere eğmeden sürekli göz hizasında baktı dünyaya. Yurdu, ayakları altında serilmiş, bütün umudunu ona bağlamış bir kara parçasıydı artık. Bir peygamber salınımıyla kendinden emin yürür, çatallı değneğini yere dokundura dokundura suyu arardı. Değneği azıcık titrediği an durur, işittiği bütün sesleri tek tek ayıklayarak diplerden gelen zayıf bir akıntı sesi bulur, değneğinin çatalı nereyi gösterirse orayı kazardı. Kazdığı çukur-

larda büyük bir kayaya rastlarsa hiç gocunmadan çevresinden dolanır, suyun yokluğuna ikna olana dek büyük bir delik bırakırdı ardında. İkindiye kalmadan toz içinde, bel ağrısından iki büklüm, yılgın ve yalancı çıkmış bir dede olarak dönerdi evine. Sabah kahvaltılarında iri cümleler kurup önüne geleni azarlayan dede, akşam sofralarında ağzını bıçak açmadan bıkkınca çorbasını yudumlardı. Aylardır her yanı delik deşik etmişti, gece olunca açtığı oyuklardan gelen uğultularla bölünürdü uykuları, yine de elleriyle kutsadığı çatallı değneğini sımsıkı kavrayarak dirençli bir yanıtla geceye başkaldırır, uzaklarda uçuşan diken yumaklarını düşünerek daha derin, çok daha derin bir kuyu için söz verirdi kendine. Elinde küreğiyle toprağın altına sokulan bir peygamber düşlerdi, ışıl ışıl aydınlık yüzlü, tapılası bir ihtiyar. Dişini sıkıp aklını zorlasa da niyeyse o ihtiyarın yüzüne kendi gözlerini yerleştiremezdi bir türlü. Kimselere söz edemediği başka bir varlığın hükmü altında ezilir, eksik uykulara dalardı. Sedef'se onun kesik solumasını duymadan gözünü yummazdı. Böylece iki uykusuz insanın gözlerine bakardı kuyular.

Ölgün, sessiz bir güz sabahıydı. Sedef, dedesinin yorgun horultularını kapı eşiğinden dinleyerek sabırla uyanmasını beklemişti. Her zamankinden daha parlaktı gözleri, sonuna kadar açılan bir zambak gibi evin her köşesine çocuk kokusunu yayıyordu. O sabah her zamankinden çok daha sessiz olmasını, doğal olarak pek fark etmedi ninesi. Sedef, engel olamadığı bir heyecanla dudaklarını kemiriyordu. Kapıyı birazcık aralayarak dedesine baktı. Odanın dar penceresi durgun bir sabahın safir aydınlığını içeri sızdırırken, kuyu kazmaktan yorgun düşmüş dede, üstündeki toz kokusuyla odayı boğuntulu bir uykuyla dolduruyordu. Sedef, olabildiğince yavaş içeri sokuldu. Kendi yürek çarpmasının duyulmasından ürkerek ellerini göğsünde tutuyordu. Dedenin baş ucuna geldiği zaman, uykunun gevşetmesiyle iyice sarkmış bu suratın ne kadar da büyük olduğunu düşündü bir an. Baş edemeyeceği kadar devasa

bir kafa savunmasız öylece bırakılmıştı önüne. Dede, çatallı değneği tutan elini yastığın altına sokuşturmuştu. Sedef, parmak uçlarıyla yavaşça uzanarak değneğin ucundan tuttu, kopmuş bir saç telini çeker gibi ağır ağır çekmeye başladı. Susuzluğun ve korkudan dilini yuttuğu o bıçaklı günden kalan değneğin anlamını biliyordu sanki. Kuraklık, sıradan bir değneğin kılavuzluğunda kazılmadık yer bırakmayan ihtiyarın yüzüne düşen bir yansımaydı.

Dede uyandığı zaman değneğini bulamayınca çılgına döndü, hışımla kalkıp hiç yapmadığı halde iç donuyla avluya attı kendini. Sedef, gücü yettiğince değneği birkaç parçaya ayırmış, korkudan titreyerek dedesini bekliyordu. Dede kıymık kıymık değersizleşmiş putunu öyle görünce var gücüyle çocuğun üstüne atıldı. Önce geriledi Sedef, baktı kaçış yok alçak duvarın üstünde sıçrayarak çatlak tarlalara koştu, dede o bildik kükreyişiyle taşları çatlatana dek arkasından bağırıyordu. Hiç yolu yok kıracaktı bacaklarını, bu küçük şeytandan böyle bir terbiyesizlik bekliyordu zaten, hem nasıl da küstahça bakardı yüzüne o vicdansız ışıkla, hiç başını eğmeden meydan okurcasına dikerdi gözlerini! Sedef koştukça ensesinden yakaladı yakalayacak güçlü bir yaratığın gölgesini buluyordu üstünde, korkusu öyle büyüdü ki önce bu gölgeden kurtulmayı diledi içinden. Telaşla manevralar yaparak koşturuyor, çalılarla dolmuş kuyuların içine düşmemek için arada bir sıçrıyor, her bilek burkulmasında ayağa kalkıp tökezleyerek de olsa kaçmayı sürdürüyordu. Dede onu yakaladığında zaten hırpalanmıştı çocuk, dizleri sürtülmüş, dirsekleri berelenmiş, çenesini bir taşa vurduğu için boynu kan içinde kalmıştı. Dede, soluk soluğa yakaladı kızın saçlarını, tokadı yapıştırıp itti. Keskin bir gururla Sedef, ağlamamak için zor tutuyordu kendini. Dede, çocuğun kaba etlerine bir-iki fiske vurarak kolundan çekiştirdi, çocuk bez bebek gibi sallanıyordu elinde. Sedef, çenesindeki yarayı ovuşturdu, ensesine sokuşturduğu mendili çıkardı dede, yaranın üstünü tükürükleyerek temizledi. Bu küçük merhametin ardından Sedef, ağlamaklı bir şeyler mırıl-

dandı. Suyun yerini biliyordu, dün gece düşünde suyu görmüştü. Dede, peygamberlik düşüyle küstahça alay edildiğini düşünerek hırsla çekiştirdi Sedef'i. El kadarcık çocuğun diline düşmeyi kendine yediremedi. Kızgınca toprağın kavruk yüzüne tükürdü, eve dönünce gösteririm ben sana! Yok dedesi, yalan söylüyorsa iki gözü önüne aksın, kır sakallı bir ihtiyar girmiş düşüne, elinde gümüşten bir küreği. Demiş ki, sabah uyanır uyanmaz söyle dedene elindeki çatallı değneği bıraksın. Dede, yutkunarak tedirgin çocuğa baktı, en küçük bir yalan çizgisi aradı patlak dudaklarda. İçine doğan müjdenin, hem de başka bir ihtiyarın yüzüyle torununun düşüne girmesine fena halde içerlemişti. Bak orada işte, şu siyah kayanın az ötesinde bir kuyu kazılırsa kırk yıl yetecek kadar su çıkarmış. Hiç duymamış gibi sürükleyerek eve götürdü Sedef'i, yıkayıp yaralarını temizlesin diye ninenin kucağına itti. Sabaha kadar tütün içti avluda, kemiklerine kadar üfüren ayazla başbaşa torununun düşünü seçen nurlu ihtiyarla hesaplaştı. Anlaşılan, en taze, en günahsız bilinç tercih edilmişti. Onca zaman insanların şaşkın bakışları altında ahmak gibi ne diye oydu tarlaları o halde? Yakup gibi inancı sınanmıştı herhalde. Üstelik bir kız çocuğunun iki dudağı arasındaymış demek, özenle yonttuğu değneğinin marifetsizliği.

Ertesi gün şafakta, olabildiğince saf bir yürekle yola koyuldu. Yeniden kazma azmiyle Sedef'in gösterdiği kayayı aradı. Kazmayı ilk vuruşuyla toprak kokusunu çekti burnuna, o güne dek tatmadığı bir yoğunlaşmayla durmadan kazdı. Kazdıkça daha derine, çok daha derine indi dede, başı büyüklüğünde kaya parçaları çıkardı çukurdan. Kimi zaman durup küçücük bir su sesi için çıldırtıcı bir sessizliğe gömüldü, duymasa da kazdı, kazdıkça yeryüzünden uzaklaştı. İkindiye doğru boz rengi bulutlar yere doğru alçalmaya başladı, ardından tatlı bir esinti. Ne bulutlardan ne ıslak esintiden bihaber, çukurun dibinden kürek dolusu toprak çıkarıyordu hâlâ. Hava kararmak üzereyken ani bir patlama işitti, sonra bir anlık aydınlanma, gök gürültüsü. Şaşkın donakaldı, öyle derindeydi

ki gökyüzünü biçimsiz bir delikten görebiliyordu ancak. Yüzüne çarpan damlaların varlılığına inanamadan yarı ağlamaklı ıslak parmaklarına baktı. Yığıldı, eve götürecek bir benlik bile kalmamıştı içinde, bir yılan gömleği gibi boş. Kuyunun duvarlarına yasladı başını, gücünü toplayıp yukarı çıkmayı denedi ama beceremedi. Yavaş yavaş sular inmeye başladı, çatlak yerlerde kazdığı bütün oyuklar suyla doluyordu şimdi. Seslenmeye çalıştı, bu kadar uzakta yağmurun sevinciyle tepinen insanlardan hangi biri duyacak, kuyunun yerini bilen Sedef'ten başka? Bu kuyu Sedef'in müjdesiydi, belki döner, belki döner, belki döner. Düşünecek, başına yağan rastlantıyı anlayacak aklı kalmamıştı artık. Gözlerini yummadan ağlamaya başladı.

—

İnsan Dipleri

ADAMIN ÇIPLAK ayaklarını görünce, başını –böyle çirkinlikte bir adamdan hoşlanmasını sağlayan, ona kösnül edimler emreden o ahmak kafasını– yastığa atıp içli bakışlarla sevgilisinin ayaklarını inceledi. Yanlara doğru taşmış bir taban, kıkırdak bir dokuyla kamburlaşmış ağımı, gövdenin kirini dışarı taşıran kabarık damarlar, kat kat uzayıp değdiği her yerde derin bir yırtık açabilecek tırnaklar; sararmış, nasırlanmış parmak uçları, fırlak topuk kemiği... Aman tanrım, bu ayaklarla mı yattım ben! Bu boz rengi kalın deriyle mi? İnsan etinden payını almamış, pembeleşmemiş, aşkın baş döndürücü salgılarına esin vermemiş; son âna dek yüzünü göstermeden, yorganın altında sinsice debelenerek çoraplarından sıyrılmış, sevişmenin her ânını hiç hak etmediği halde uçlarına dek duyumsamış; dengi olmayan, yumuşak, küçük bir ayağın yüzüne sürtünerek sahibinden sebeplenmiş, her şey bittikten sonra parmak boylarından fışkıran kıllardan utanmadan ortaya çıkan bu ayaklarla mı?

Düşüncelerini belli etmeden sahte bir gülümsemeyle adama baktı. Adamsa bu baştan çıkarıcı bakışlara aldanarak, kadının yanaklarına bir öpücük kondurdu. Zaten kim olsa, hele ki ayakları bir yaratığı andıran ama bunun farkında bile olmayan, ayağın bir güzellik nesnesi olduğunu hiç düşünmemiş biri, olağanüstü salgı-

larıyla odaya ağır bir koku püskürten o tatlı sevişme ardından; çocuksu, iç gıcıklayıcı bir biçimde yüzüne gülümseyen kadının duygularından doğal olarak kuşkulanmazdı. Bu yüzden, kadının midesini bulandırdığından habersiz, otel odasında bir aşağı bir yukarı çırılçıplak gezinip sigarasından derin nefesler çekerken gayet mutluydu.

Adam, odaya loş, romantik bir hava katan kalın perdeyi aralayarak, karşıdaki ağaçlık tepeye uzun uzun baktı. Kaç zamandır buraya gelmeyi planlıyordu. Aylarca sevdiği kadının köpük köpük bir yatağa mahmur bir ten yorgunluğuyla gömüldüğü ânı düşlemişti. Onun derinliklerine dalarak dipten büyükçe bir inci ışığı çıkartmayı ve şimdi karşısında duran tepeyle özdeşleşerek bir gönenç yaşamayı istemişti... Bunca zaman sabredip kimselerin bilmediği bir dağ otelinde, aşkın ilk dokunuşlarını bu tepeyle birlikte kutlamayı tasarlamıştı. Hafifçe kalçalarını kaşıdı. Az önce içinde şehvetli çığlıklar kopan odanın dinmiş havasına hatur hutur bir ses eklendi. Haz içinde gerinerek güneşin altın patlamalarını göğsüne çekti. Güzün kızarmaya başlayan yüzüne karşı, yüzünde sevinçli bir kıvrım. Islık çalmamak için zor tutuyordu kendini.

Sigarasını söndürüp heyecanla kadına döndü, "Hadi yürüyüşe çıkalım." Kadın, yorganı başına çekip burnundan konuştu. İçinde tel tel kopan duyguların titrekliğiyle, "Üşütürüz, boş ver." Adam aceleyle çoraplarını ararken, "Hava çok güzel, sıkıca giyinirsen bir şey olmaz. Güneşin batışını izleriz..." Birdenbire buz kesen aşkını ısıtmaya pek niyeti yoktu kadının. Doğanın eflatun manzarasını içine çekmeyi istemiyordu, bir gün daha sürecek bu hafta sonu tatilini, sarmaş dolaş romantik fotoğraflarla ölümsüzleştirmeyi de. Mide bulantısı, baş ağrısı gibi bir mazeret bulup bir an önce geri dönmek için bin bir türlü tezgâh kuruyordu, "İyi ama yıkanmalıyım, sinüzitim var ıslak saçlarla çıkamam ki." Adam, pantolonunun fermuarını çekerken, bu fazla nazlı isteksizlikten kuşkulanıp

en sevecen haliyle yatağın kenarına oturdu, "Bir şey mi oldu? Yoksa mutsuz musun, hoşuna gitmedi mi?" Kadın, yüreğinde kabaran suçluluk duygusunu bastırmaya çalıştı, canım bu adam doğarken ayaklarını seçmedi ya! "Yok, iyiyim ben..." Kadının saçlarını okşadı adam, parmaklarının arasından kayıp giden ışıklara baktı, "Çok güzelsin..." Övgü dolu sözler duymaya alışık kadının şımarıkça gülümsemesini yarıda keserek, yere savrulan giysilerini aramaya başladı. Odaya girer girmez açlıktan ölüyormuşçasına birbirlerine yapıştıkları için, boyunlarından sıyrılan kazaklar, iplik çıtırtılarıyla sökülen gömlekler, açılmak bilmeyen kopçalı şeyler odanın her bir yanına dağılmıştı. Az önce, yeraltından gelen kaynak sulara dalmışlar, uzun süre soluk almadan öpüşmüşler ve soluksuz kaldıkları o baş döndürücü ânın bitimsiz bir zaman olduğu yanılgısı içinde, tatlı bir sarsıntıyla birbirlerine bakmışlardı. Adam, soyunduğu gibi aynı hızla giyinerek, "Aşağıda beklerim seni, üşürsen geri döneriz..." dedi, kadının mızmız itirazlarını beklemeden "arabadan dürbünü alayım, bir de matara... belki susarsın." Güneşin döngüsel ritmini durduracağını sanarak odadan çıkıverdi.

Duşa girdiğinde kadın, yüzüne vuran su sicimleri altında kolları sarkmış öylece dururken, yüreğinde katılaşan duyguları bir parça eritmek için uzun süre bekledi. Artık beğenmediği bir erkekle bu ilişkiyi sürdüremezdi. Gerçi, ilk sevişmenin hemen ardından sona eren ilişkilerin mağduru genelde kendisi olurdu. Gün geçtikçe merak edilen ten kokusunun, kuytuda bekleyen gizemin birdenbire çözülüvermesinden kaynaklı o doygunluk duygusunun cezasını birkaç kez çekmişti. Hatta doymadan da öte, ayakta tıkınmanın yarattığı bir sindirim sıkışıklığıydı başına gelenler. Oysa onunki böyle değildi, yalnızca çirkin ayakların sezdirdiği huzursuz edici bir şey. O şeyin ne olduğunu adlandıramasa da, erkeğin ayaklardan başlayan sevimsizliği, cıva denli yavaş yavaş yükseliyordu. Oysa ilk gördüğünde ne hoş görünmüştü gözüne. Alnına düşen kıvrık perçemler, yanağındaki gamzelerini daha da belirginleştiren

biçimli favoriler, güldükçe parıldayan tertemiz bir ağız, onu daha zeki kılan kesik alın çizgileri, herkesi aşan boyu; alçakgönüllü bir eğilmeyle kamburlaşan, ona çok yakışan deve tüyü kadife ceketinin içine saklanan atletik bedeni; kadehleri, çakmakları düşürecekmişçesine parmağının ucunda tutsa da sonsuz bir güven sunan elleri; kusursuz bir diksiyonla konuşması... Böylesi yakışıklı bir adamın kendisini fark etmeyeceğini düşünerek galerinin köşesine çekilip ilgiyle onu incelemişti. Ne var ki ilk bakışın büyüsü, ölü deri kalıntılarıyla birlikte üstünden akıp gidiyordu şimdi. Kazınarak temizlendi. Gece erkenden uyuyacak, adama değmemek için yastığın ucunu kullanacak, sabah kahvaltıdan hemen sonra gidelim diye tutturacaktı. Açıklama beklendiği anda da zalim bir kaprisle mutsuzluğunu hissettirecekti. Üstüne titreyen insanlara karşı ne yapacağını biliyordu.

Gökyüzü neredeyse çırılçıplaktı. Yeni sürgünler, taze yapraklar, diz boyu uzayan yabani otlar, su yeşili ince bir kuşak gibi ağaçların arasında dolanıyordu. Vahşi çalılıkların arasındaki patikadan ormanın içlerine doğru tırmanırlarken, kadın adamın elini tutmamak için geride kalıp adını bile bilmediği, kopar kopmaz solmaya başlayan kır çiçeklerini toplamaya başladı. Beliren çürükleri gizlemek için nar çiçeği rengindeki şalını boynuna sarmıştı. Yürüyüşe elverişsiz pabuçlarının içinde dengesini sağlamakta güçlük çekerek, doğaya yakışıksız bir halde sıçrayıp duruyordu. Adamsa bu tür dağ gezilerine alışkın, kollarını yakan ısırganotlarını takmadan, boynuna asılı dürbünü ve elinde matarası tıpkı bir komando edasıyla odaklandığı zirveye doğru geniş adımlarla yürüyordu. Kadın, bir ara durup arkadan inceledi onu. Kökünden fazla uzağa gitmiş sürgünler, adamın her adımında ayakları altında kırılıyordu. Koruluğun sessizliğini bozan ani çatırtıları duymazdan gelerek, yoluna çıkan çalıları sökerek, kararlı bir biçimde yoluna devam ediyordu. Kadının varlığını unutmamıştı, ancak, el koyduğu sevişme anlarının buğulu görüntülerini yanında taşıyordu şimdi. Arkasında kalan

kadın, bu görüntülerin öznesi olmaktan çıkmıştı bile. Kendi erkekliğini kutsayan, saçları biraz daha uzun, gözleri irileşmiş, dudakları etli, cisminden daha güzel, daha şefkatli bir hayal vardı artık. Aşkın insan gözüne bağışladığı tasarlama yeteneğini sonuna dek kullanarak, umduğundan çok daha güzel bir kadın yaratmıştı. Ulu çamların arasından göğe doğru açılan ışıklı koridorlara baktı, soluklanmak için bir an durdu, sevgilisi epey geride kalmış, arsız sarmaşıkların içinde tutsak bakışlarla onu izliyordu. Gür bir sesle bağırdı, "Yorulmadın değil mi?!" Kadın ses çıkarmadan ona doğru yürümeye çalıştı, yaklaştıkça bir parça daha değişen, kalın konturlarla belirginleşen bir erkeğe; oduncu gömleğinin kareli desenlerinden daha köşeli, baldırları kalın, boyunsuz, dudaksız, boncuk boncuk terlemiş et suratlı bir adama doğru... Adam, geniş kollarıyla çelik bir kafese tıkıştırırcasına sarıldı ona, "Üşüme sakın." Adamın koltukaltlarına sıkışmış başını kurtararak, "Hava güzelmiş, korktuğum kadar değil..." diyebildi ancak.

Kadın, uzaktan gelen koyun sürüsü çıngıraklarını duyunca buralarda bir başına olmadıklarını anlayıp sevinçle çevresine bakındı, "Bir kuzu görür müyüz acaba?" Babacan tavırlarla kadının saçlarını okşayarak, "Görürüz tabii... Şu sıralar tam zamanı" dedi, adam. Mutluluğu, bu ânı sonsuza dek sürdürme çabası, gözlerinden okunuyordu... Bu kadına, bin değişik gülümsemeyle düşlerini süsleyen, her telefon açışında güne dipsiz bir aydınlık katan sevgilisine hiç unutamayacağı bir şey vermek, kendisini bütün erkeklerden ayıracak, hatta dünyadaki tek erkek kıldıracak çok özel, ayrıcalıklı bir şey vermek geliyordu içinden. Kadının dudaklarına sokulup uzun süre orada kaldı. Ellerinin arasındaki yüzün titreyişi, şampuan kokusunun verdiği huzur içine işliyordu. Dudaklardan ayrıldığı an, kadının hemen arkasında bir çam fidanı gördü ve ona sunacağı unutulmaz şeyi sonunda buldu...

Tam istediği gibi, adam boyunu geçmemiş, beşini doldurmamış, çiğ yeşili iğne yapraklarını cömertçe savurmuş, gencecik bir çam. Ağacın çevresinde dolanarak hayranlıkla inceledi, tek tek dallarına dokundu, burnunu dayayarak dokusunu kokladı. Ama sonra, arka cebinden boynuz kabzalı, çelik bir çakı çıkardı. Hiç duraksamadan, çakının keskin sırtını ağacın dibine dayayarak, elma soyar gibi, çamın kabuğunu yavaş yavaş kaldırmaya başladı. Kabuğun altından gelen altın rengi, reçine kokulu yoğun bir sıvı, öbür elinde tuttuğu matara bardağının içine damla damla sızarken, kadın ve ağaç, ağaç ve kadın arasında titrek bir çığlık koptu. Ne kadın, ne ağaç adama karşı direnebiliyordu. Adam, dudaklarını yalayarak, bir insanın derisi nasıl yüzülüyorsa tıpkı öyle ince ince ağacı soyuyor, çamdan dökülen kanın bir damlasını ziyan etmeden, gözlerini çakıdan ayırmaksızın dikkatle işine devam ediyordu. Ağacın taze gövdesini kanırtarak derin yarıklar açan adam, o günden sonra o fidanın içine böceklerin dalacağını, rüzgârın tokadından kendini koruyamayacağını ve kendini onaramayacak kadar yara aldığını, genç yaşta ölüp bundan böyle dallı budaklı bir iskelet gibi kalacağını bile bile yapıyordu bunu. Kadını için... güzel, yasemin kokulu, gece saçlı sevgilisi için hem de. Çam ağacını soydukça iyice uzadı adam, omuzları yükseldi, elleri büyüdü, gözleri irileşti, derin soluklar alarak genişlemeye başladı. Bardağın içi ağacın özü yalamukla doldukça sanrılara kapılıyor, kulağının içinde yankılanan tatlı fısıldayışları duyuyor, duydukça büyüyüp yükseliyordu. Köklü, savunmasız bir şeyin karşısında fazla bir güç harcamadan ağacın özsuyunu, onun en gizli ışığını sakin sakin çalıyordu.

Ağaç, sarı beyaz dişbudak çıplaklığıyla batmakta olan güneşin kırmızı perdesine düşmüş, iğneli yapraklarını düşürmüş acınası bir silüetti artık. Adamsa, bütün gücüyle yeri kavrayan geniş bir tabanın, parmaklı bir yaratığın, tırnaklı bir arzunun, taş soğukluğundaki ayaklarının üstünde gerinerek, yarısına dek dolmuş bardağa

baktı. Bir yudum, karşı konulmaz gücünü besleyecek olan küçücük bir yudum aldı. Bir şelalenin içinden geçmişçesine yıkandı içi, dilinde tadına doyulmaz bir ferahlık, onu arıtan şefkatli bir dokunuş ve yakıcı bir tat... Sonra dönüp bardağı kadına uzattı. Eli havada kaldı.

—

Çalıntı Yürekler

KABURGA! Altmış yılı aşan saygın bir ömrün yazgısı, kirli çarşaflara terk edilmiş bir kaburga olmaktı demek. Güçten düşmüş bir uyluk denli kırılganlaşmaktı öyle mi? Hayat belirtisi taşımayan bir insan gövdesinden boşluğa açılan bir köprücükkemiği gibi sivrilmek, ruhun üstüne kapanan bir göğüs kafesi kadarcık küçülmekti ha! Yataktan kalkmak için en küçük bir istek yoktu içinde. Günlerdir yüzünü bile yıkamıyordu. Aynaların bilge ışımalarından yansıyan kendi çökkün gözlerine bakmaktansa, kabuk kabuk kabaran rutubetli duvarların sızlanmasını dinleyerek geçirirdi son günlerini. Ne cennetten kupkuru bir yatak istiyordu artık, ne de uzayın kadife gecesinden derin bir boşluk. Zeynep bu halini görmesin yeter...

Tek başına öleceğini biliyordu aslında. Yine de ölümünü duyacak herkesin, giydirdiği çocukların, evlendirdiği kızların, iş bulduğu, doyurduğu insanların, ülkenin öbür ucundan kalkıp mezarına kadar geleceklerinden emindi. O ki öpülesi ellerini bir kez bile birine uzatmadan, bir insanın mahcup dudağını, alın ısısını duyumsamadan yaşamış, yine de minnet dolu bütün insan sıcaklıklarını iliklerine dek hissetmiş bir adamdı. Ölüyken, gelenlerin soğuk mermer taşları okşamalarına, toprağına yüz sürüp ağlamalarına kuşkusuz engel olamayacaktı. O, bilebildiği dünyanın en iyi insa-

nıydı. Kendi merceğinden baktığı içbükey fanusun merhametli kralı, İlyas... Şimdi üstüne sinen kekre ölüm kokusuyla yenilmiş görünse de öldükten sonra edineceği gösterişsiz mermer bir anıtla yeniden kazanacaktı krallığını. Ne var ki Zeynep gelmemeliydi.

Yatmaktan sırtında açılan el büyüklüğündeki cılk yaraların acısına katlanarak yatağında döndü. Dirseklerinden güç alarak ağır ağır kaykıldı. Ayak uçlarında buruşuk kösele terlikleri giyerek küçük adımlarla pencereye yöneldi. Yolun yarısında kaburgalarını acıtan bir öksürük nöbetine yakalandı. Boğazını yırtan, midesine acı dolu bir bası yapan, başında uğultular yaratan kanırtıcı bir kopuş... Pencerenin pervazına dayanıp toz huzmeleriyle saldıran güneşe baktı. Henüz erken. Akşam olmadan bir türlü rahat edemiyordu. Yirmi gündür hemen her gün Zeynep gelmeden ölebilmek için güneşli dakikaları sabırsızlıkla sayıyor, akşamın gri tonunda kopan "eve dönüş gürültüleri"nin dinmesini bekliyor, gece olunca başka bir gün doğumunu görmemek adına yüreğini alması için ölüm meleğine yakarıyordu. Ablasına yolladığından beri Zeynep bir daha görünmemişti. Boşu boşuna kaygılandığını düşünerek sokağı inceledi; tüpçünün önünde toplaşan delikanlıları, su istasyonuna girip çıkanları, onun tükenişini hiçe sayarak aksak tartımla süren yaşamaları izledi. Anayola açılan yokuşun başında, dağınık adımlarla kendini aşağı bırakmış genç bir kadın gördü. Saçları kısa, üstünde acı kahve uzun gömlek. Bileğini çıplak bırakan alçak topuklu ayakkabılar... Kızı tanıyamadı ilkin, birkaç saniye sonra ona aldığı gömlekten çıkardı, Zeynep bu! Saçlarını kestirmiş, izin almaya gerek duymadan hem de. Uzun boynu iyice ortaya çıkmış. Nasıl da neşeli yürürken, bütün sokağı kucaklayacakmışçasına heyecanlı, yüzünde gizli bir gülücük, elinde yemek kaplarını taşıdığı bir torba, yürüdükçe baharat, yağ kokulu bir buhar yükseliyor arkasından. Yirmi birinde, gencecik, daha çocuk... Yürüdükçe dizleri görünüyor, dolgun bacaklar, yanlara doğru çalkalanan balıketi bir beden, ağır yüklerin altında ezilmeyecek sağlam bir sırt.

Eve doğru yaklaşıyor. Onu görünce kahroldu, kendini taşıyamadı İlyas, yılgınlıkla başını cama dayadı.

Bir yıl önce aynı böyle güneşli bir günde nikâhlanmışlardı. Zeynep, bayat ekmek kokan eve girer girmez, odalara göz atmaya utanarak yüzünü yerden kaldırmadan yatak odasını sormuş, emanet aldığı elbiseyi özenle çıkarıp hemen işe girişmişti. Temizlik yapmaya alışkın küçücük elleriyle baştan aşağı yıkamıştı evi. İlyas, dışarı çıkıp gerekli gereksiz bir dolu yiyecek almıştı. Tulum peyniri, kuzu pirzola, dereotu nedense, taze barbunya, yedi kiloluk karpuz, muz, şokella, kola, çerez ve kahve... Kızın tatmadığını düşündüğü her şeyi, aklına ne gelirse eve taşımıştı. İlk akşam yemeğinde hiçbir şey konuşmamışlardı. Izgarada kızaran etlere yan gözlerle bakmıştı, Zeynep. Ortalığı saran tereyağlı et kokusu başını döndürse de, kocası yemeye başlamadan elini uzatamamıştı bir türlü. İlyas, açılışı yapmak için bir kalem pirzola alıp kızın önüne bırakmıştı. Zeynep, büyük bir ağırbaşlılıkla kemiği zarından ayırıncaya dek kemirmiş, sonra yavaşça tabağın kenarına koymuştu. Serçeparmakları havada, sanki dikiş iğnesi tutar gibi kullanıyordu ellerini. Onun bu dişli halini, açlığını belli etmeyen gururunu keyiflenerek izlemişti, İlyas. Kızın bir tane daha almaya utandığını görünce bu utanışı birkaç saniye daha bekletmiş, yağlı dudaklarını parmak uçlarıyla temizleyen küçük karısını süzmüştü uzun uzun. Sonra bir tane daha, bir tane daha bırakmıştı önüne. Yavaş yavaş, lokmaları boğazına dizercesine doyurmuştu kızı. Zeynep çiğnedikçe İlyas da doyuyor, doydukça yeryüzünde kapladığı oylumu iyice genişliyordu. Nasıl da zarifti, kıtlıktan çıkmışçasına öyle tıknefes çiğneyerek değil, lokmayı damağında iyice eritip değer bilerek yutması, arada bir gözünü tabağından ayırıp ilgiyle İlyas'ın gözlerine bakması. Yediği şeylerin bir emek, uzun bir ömür olduğunu kavrayarak minnetle gülümsemesi. Zeynep'in yüzü pek güzel değildi aslında. Sola doğru hafifçe çarpılıyordu ağzı. Yanağının ortasında olmadık yerde koyu bir ben vardı. Kalın kaşları aşağı in-

miş, gözlerindeki ışığı gölgelemişti. Yine de güzelliği anıştıran, onu bir parça kadınsı gösteren büyük bir şey vardı onda. Saçları, bu sıska gövdenin yoksunluğundan habersiz varsıl bir dünyanın parçasıymışçasına uzamışlardı. İlyas'a göre, böylesi düşkün bir kızın saçları, cansız, kopuk kopuk olmalıydı. Oysa Zeynep'in açığa çıkamayan ışığı saçlarına vurmuştu. Saçlar ki, kişinin ait olduğu katmanı hemen ele veren, işini bilmez birinin terli ellerinden kaçan savruk makas darbeleriyle, yamuk, çarpık bir kapalılık yaratırlardı yüzlerde. Bütün bunlara karşın, köklerinden gelen güçle ölene dek durmaksızın uzayan, sanki şeylerin boğazına sarılacakmışçasına ilerleyen, lülelerle o biçimsiz kafayı kaplayan, ilmek atılmamış, özgür, uçuşkan bir örtüydü. Düşüncenin günah ve öç dolu sarmallarını kolaylıkla gizleyen, zamanın hızını beyaz bir serüvenle noktalayan; herkesi, yaşadığı her şeyi kendine hak gören insanı sonunda aklayan dokunulmazlıklardı. İşin tuhaf yanı öldükten sonra bile ruhların savunularını kanıtlamak istercesine biraz daha uzayarak, her seferinde şaşırtmalarıydı ölü yıkayıcılarını. İşte Zeynep saçları denli güzel, saçlarından aşağısı bitik görünen varlığıyla olabilecek felaketlerin tümüne saçları kadar hazırdı. İlyas çok istese de onlara dokunamadan apar topar sofradan kalkmıştı.

Kırıntıların, kemik artıklarının ortasında yapayalnız kalınca, Zeynep'in yüzü kızarmıştı. O gece olacakları birdenbire unutuvermişti nedense. Bulaşıkları yıkarken ablasının öğütlerini anımsamaya çalışmıştı. Çillenmiş yaşlı bir elin dokunuşları, hırıltılar, içine saplanan devinimler, etini burkan avuçlamalar aklına gelmemişti bile. Tek düşündüğü, derin bir karanlığın içinde üstüne binen daha koyu bir karanlığı hafifleyene dek yüklenmek, sonra o karaltının altından süzülüp tok bir uykuya dalmaktı. Onca yorgunluğun üstüne banyoya girmiş, parmak uçlarında usulca soyunmuş, tahta gibi bedenini köpürterek kendini ilk geceye hazırlamıştı. Çiçekli naylon geceliğiyle ıslak ve korkak bir halde yatak odasında beklerken, az sonra olacakları hissetmemek için uyuşmaya çalışmıştı.

Uyumamak için kendini zorlayarak, oturma odasından gelen bütün sesleri dikkatle dinlemişti. Kimse gelmiyordu, bir süre sonra sinirleri bozuldu. Burun kemiğinde bıçak gibi bir acı. Ağlamak istemese de ağzını yastığa bastırıp hıçkırmaya başlamıştı. Sonunda, ayaklarını sürüyerek yaklaşıyordu İlyas. Yatak odası kapısının buzlu camında bir karaltı belirdi. Çökkün, hafif kambur gölgeden yumuşacık bir ses yükseldi. Yarım yamalak bağışlayıcı bir şeyler söyledi ona.

"Ağlama kızım, sen yaşta çocuğun kanına... girer miyim... hem de benim gibi bir adam. Yakışmaz! Sen yoksulsun diye... ben ölünce, herkes gibi ölücem elbet... bu ev senin olacak... maaşım da. Ablanın eline bakmazsın, kimselere muhtaç olmadan... ağlama kızım."

İlyas'a kalsa başka şeyler de söylemek isterdi ama, kızın gözlerini görmeden konuşmanın onun için pek anlamı yoktu. Geç olmuş, Zeynep yorgun. Kızın burun çekişlerini birkaç saniye dinledikten sonra karanlık holde yitip gitmişti. Zeynep duyduklarına inanamamıştı önce, şaşkınlıktan çenesi sarkmış, öylece kalakalmıştı. İlyas'ın gittiğini anlayınca birazcık ferahlamıştı ama sonra pamuk yatağın içine gömülüp tavana baktıkça yüreği daraldı. İlyas ölmeden üstünden kalkmayacak, köşesiz, uçsuz, gittikçe alçalan, göğsüne bastıran, kapkara bir tavanın altında kalmıştı. Yaşlı bir adamın ölümünü beklemekle, onunla ölmek arasında bir ayrım yoktu çünkü. Kızgınlıkla yumruklarını boşluğa salladığında kendinden, bir de boşluktan başka kimsenin canı yanmamıştı.

Zeynep konuşkan bir kız sayılmazdı. Ona yöneltilen birkaç soruyu evet hayır diye kesik kesik yanıtlayıp susuyordu yalnızca. İlyas ne isterse yerine getiriyor, sonra odasına çekilip çıt çıkarmadan radyo dinliyordu. İlyas'ın planı böyle değildi. Kedi gibi ayaklarının altında dolanan, sevecen bakışlarla sahibini yalayan bir kız istemişti o. Oysa Zeynep, bırak kocasını evi bile sahiplenmiyordu.

Örtüleri değiştirmiyor, çiçekler ekmiyordu, taşra yaşantısı alışkanlığıyla her bir şeyi duvara dayayıp ortalığı çıplak bırakıyordu. Nesneleri boy sırasına göre diziyor ya da anlamsız simetrilerle gelişigüzel bir estetik kuruyordu o kadar. Bir tek toz zerresi kalmamıştı evde, ne var ki ortalık sürekli ıslak bez kokuyordu. Yeni bir renk, boncuklu bir nesne, saten kuşaklarla fiyonk atılmış torbalar, plastik sarmaşıklar, yaldızlı biblolar gibi şeyler de peşinden gelmemişti. İlyas'ın çöl denli düz, kirli sarı hayatına küçücük de olsa bir devinim katmamıştı. Düpedüz nankörlüktü bu.

Önceleri uzun kollu giysiler giyerdi, sonra sakınmaksızın koltukaltlarını çıplak bırakacak kadar çok açılıp saçılmaya başladı. Sımsıkı bağladığı saçlarını odaların her bir yanına savuruyordu. Henüz çocuktu evet, yine de arzulu bir kadının acı ter kokusu vardı üstünde. Suya bayılıyordu. Aralarında azıcık yakınlık oluşsaydı hiç sakınmaksızın "su kuşu" diye takılacaktı Zeynep'e. Nerde! Nemrut suratlı, buz kalpli, plastik dudaklı küçük nikâhlısına insan sıcaklığı taşıyan bir sözcük söylemektense sus pus oturur, yaptığı iyiliğin hesabını tutardı içinden. Bir gün kışın en soğuk gününde yine buharla doldu odalar. İç bayıcı sabun kokusunu duyumsayınca şeytanlar üşüştü İlyas'ın başına. Çok merak ediyordu Zeynep'i. O mermer tenin devamını görmek istiyordu. Yerinden kalktı. Ağır ağır banyonun kapısına geldi. Sakındı, geri dönecekti, vazgeçti. Hafifçe araladı kapıyı. Tahta tabureye oturmuş çıplak bir şey gördü, içi ateş dolu ipekten. Şeffaf çizgilerle belirlenmiş, derin kıvrımlı, yusyuvarlak, buharın silici etkisine karşın yarı kadın yarı insan olarak netleşen köpüklü bir gövde. Islak saçları büklüm büklüm kalçasına doğru iniyordu. Belinin tam üstündeki çiçek izi, göz gibi gözüne bakıyordu dimdik. İlyas titredi birazcık, ama utanmadı kendinden. Kimselerin görmediği bir şey yapmaktan utanmazdı zaten, yine de daha fazla bakamadı ona. Gücünün tükendiğini ilk kez hissetti. Görebileceği göğüslerin, iç gıcıklayıcı göbek deliğinin, o kıvırcık labirentin nasıl da zehirli olduğunu anlayabilecek

kadar yaşlanmıştı. Üstelik onun tasarısıyla hiç ilgisi yoktu bunların. Tam kapıyı kapatacağı sıra, Zeynep serin havayı duyumsayınca aniden ürperdi. Sırtına mıhlanan korkak bakışları sezdi. Ağır ağır başını çevirdi adama, sonra tamamen döndü, al işte bak, der gibi. Isıracak gibi açtı ağzını, kocaman gülümsedi.

O günden sonra İlyas'ın iyice kafası karışmıştı. Zeynep'i anlayamıyordu bir türlü. Asıl korkunç olan, Zeynep'in onu çok iyi anlamış olmasıydı. Kızın utanmayı bırakıp korkutucu bir arsızlıkla önce banyoyu sonra da mutfağı işgal etmesine tanık oldu. Öyle güçlü bir benliği vardı ki, İlyas, yavaş yavaş evin bir köşesine itilip olduğu yerde sıkışmaya başlamıştı. Çünkü çok yiyordu Zeynep. Örneğin, dört çeşit reçelle oturuyordu kahvaltıya. Yemeğin yanında tatlıyı, garnitürü unutmadan eksiksiz sofralar kuruyordu önüne. Bugün ne istersin, diye sormadan canı ne çekerse pazardan getiriyor, denemediği yemekleri özenle pişirip bir günde tüketiyor, günbegün suyu görünce parıldayan bir menekşe yaprağı denli kabararak büyüyordu. Kemiklerinin arası iyice dolmaya başladı; dizleri, omuz başları yuvarlaklaştı, kalçaları doldu, belinin inceliği ortaya çıktı, alnı genişledi, yanakları şişti, yüzünü kaplayan beni bir nokta oluncaya dek ufaldı. Kalın kaşlarını alınca gözlerinin kuyruklu biçimi iyice belirginleşti. Solgun kız, bembeyaz dolgun bir kadına dönüştükçe, İlyas küçüldükçe küçülüyordu. Zeynep'in yediği her şeyi kıskanıyordu artık. Geceyarısı kalkıp buzdolabını yokluyor, o taze yiyecekleri yiyip bitirmek gibi çocukça bir hırsa kapılıyor, ne yazık ki iki lokmadan sonra tıkanıp karın ağrısıyla tekrar yatağına dönüyordu. Zeynep evin içinde özgürce salınırken, gizlice onu süzüyor, onca yiyeceğin sindirildiği gövdede yağlı bir fazlalık arıyordu: Sarkan, şişen ya da kalınlaşan bir şey, kızın utanmazlığını ortaya vuran çirkin bir gösterge. Bulamıyordu. Zeynep'in topuklardan başlayıp boynuna doğru uzanan kusursuz kemik dizilişini kas ve güç dolu taptaze bir dinçlik sarıyordu. Çok geçmeden şekerliden ekşiye, hamur işinden baharatlıya doğru sü-

rekli değişen bir koku kapladı evi. Yiyecek kokusu... Ya da güzelliğini görenlerin hayrete kapıldığı Zeynep kokusu.

Doğrusu, çocukluğu haşlanmış patates, ekmek arası salçayla geçmiş birinin doymak bilmeyen açlığı anlaşılabilir bir şeydi. Oysa Zeynep'in yemekle arasında kurduğu ilişki, neredeyse törensel bir edimdi. Malzemeleri el çabukluğuyla aynı tencereye boca edip özensizce pişirmektense, sanki bir yemek programında tarif sunarmışçasına dikkatle ayıklayarak, santim gram ölçerek, yaprak yaprak yıkayarak yemeğini pişiriyor, maydanoz saplarıyla, domates halkalarıyla süslüyor, ortaya dokunulmaz bir şey çıkarıyordu. İlyas'ın elini uzatamadığı, işte bu pişmiş gösterişti... O tatlara uygunsuz biri olduğunu sezdiren gizli bir öfke tütüyordu tabaklarda. Yediği an zehirleneceğini sanıyordu. Yemeyerek kurumaya başladı. Önce yüzü çöktü, elmacıkkemikleri tenini yırtarcasına ortaya çıktı, boyun derisi daha da kırıştı, karnı içine göçtü, bacakları sıskalaştı, dermansız, halsiz yaşlı bir adam oldu. Sürekli kendini yorgun hissediyordu. Zaman zaman başı dönüyor, duvarlara tutunarak yürüyebiliyordu. Su içerken bile yutkunmakta güçlük çekiyordu. Bir gece, korkunç bir öksürük nöbetine, bütün kaslarını iplik iplik koparan yıkıcı bir sarsıntıya yakalandı. Sesi duyulmasın diye uğraştıkça ciğerindeki kaşıntı iyice azıyordu. Zeynep'i uyandırmamak için yastığın altına gömüldü, tıksırdı, yutkundu ama bir türlü öksürüğünü durduramadı. Birkaç dakika sonra bembeyaz geceliğiyle Zeynep belirdi kapının önünde. Gecenin ortasında şefkatli bir melek gibi başını içeri uzattı. Yüzünde ay ışığından daha yumuşak bir ifadeyle sıcak bir şey ister mi diye sordu ona. İlyas, içini söken öksürüğü durduramıyordu bir türlü, eliyle git, git diye işaret etti, anlatamadı. Zeynep içeri girdi. Usulca ellerini uzatıp İlyas'ın göğsünü sıvazladı. İyilik dolu, kan denli sıcak bir şey geçti İlyas'ın yüreğine, düştüğü tuzağı anladı. Karanlıkta Zeynep'in gözlerini gördü. Şimşek çakımı gibi sivri, parıltılıydılar. Bu düşkün halini kollayan gözlerden, o güne dek en iyi bildiği, çok ya-

kından tanıdığı duyguyu hemen okudu: Kendi duygusuydu bu, acıyan gözlerden fışkıran kibirli merhamet... Dirençsiz kalmış birinin başına tokmak gibi inen o ezici şefkat. Kızın elini itti, çekilmesi için ayağıyla dürttü. Ciğerlerini kazan öksürüğü diner dinmez düşündüğü ilk şey Zeynep'ten kurtulmak oldu. Gündoğumunu beklemeden zayıf düşmüş halini saklamak için kalkıp tıraş oldu, saçlarını taradı, sırtını sıcak tutan yün yeleğini giyip çakı gibi Zeynep'in karşısına çıktı. Sesi kısılmıştı biraz, gözleri hafif kanlıydı. Bütün gece ezberlediği cümleleri yanıt beklemeden söylemeye başladı. Hemen gitmeliymiş Zeynep, başının çaresine bakarmış hem, gencecik bir kızın eve kapanıp oturmasındansa, gezip tozmaya daha çok hakkı varmış, para da gönderecekmiş üstelik, fazla fazla... kendisi ölünce tekrar dönermiş evine, sözü söz, ama şimdi gitmeliymiş Zeynep. Yakında ölecekmiş, herkes gibi elbet, ama tek başına ölmeliymiş illa, bu yaşta genç bir kızın eve kapanması çok yazıkmış...

Zeynep, elinde demlik, aptallaşan bir suratla öylece kalakalmıştı. İlyas'ı dinlerken kaşları çatılmış, ona karşı koymakla koymamak arasında geçirdiği ikircikliği saklamadan bir-iki söz gevelemişti ağzında. İyi de olacak iş mi, elâlem ne der, siz bilirsiniz yine de, bir kusurumuz mu oldu... konuştukça pişman oluyordu. Küçük bir çantaya birkaç parça öteberi tıkıştırıp ardında tuhaf bir huzursuzluk bırakarak evi terk etti. Yirmi gündür ne aramış, ne uğramış, İlyas'ın buyruğuna gereğinden fazla uyarak onu eksikliğiyle baş başa bırakmıştı. Zeynep gelmeden ölmek istiyordu İlyas. Ama nedense Zeynep her an gelebilir korkusuyla o korkunun yüreğini diriltmesi nedeniyle bir türlü ölemiyordu. Şimdi yokuştan aşağı sallanarak inen küçük karısına baktıkça Zeynep istemeden ölemeyeceğini kavradı. Nasıl da neşeliydi yürürken. Su istasyonu önünde bekleşenlere gülümsedi. Durdu. Meraklı soruları uzun uzun yanıtlamaya başladı, elindeki torbayı gösterdi, göz ucuyla İlyas'ın bulunduğu pencereye baktı. İlyas irkilerek geri kaçıldı, kı-

pırdamasın diye tülü ucundan tuttu. Kızın boynundaki altın zincirin ışıltısını fark etti; konuşurken ellerini fazla kullandığını, aynı biçimde durmaktan sıkılıp bir sağ bir sol ayağının üzerine dayandığını, dar omuzlarını sarsarak camları titretircesine rahatça kahkaha attığını gördü. Zeynep delikanlıların soyucu bakışlarını umursamadan yavaşça önlerinden yürüdü sonra. Seyyar zerzevatçıyı durdurup pazarlık yapmadan salatalık aldı. Yıkıcı bir özgüvenle yüksek sesle bağırarak uzaktan geçenlere selam verdi. Neşeli, buyurgan, yaşam doluydu. Apartmanın girişine gediğinde başını kaldırıp bir kez daha pencereye baktı. İlyas'ı göremese de, hemen tülün arkasından onu izleyen oyuk gözlerin içine baktı. İlyas'ın eli ayağı birbirine karıştı. Fanilasını içine sokuşturup pijamasını çekiştirdi. Zeynep'in basamakları tırmanan çevik adımlarına eşdeğer atıyordu yüreği. Saçlarını düzeltmeye çalıştı. Ekşi ağız kokusunu gidermek için bir yudum su içti. Anahtar sesi, hızla açıldı kapı. Zeynep gece ayazı gibi daldı içeri. İlyas ürperdi. Sahte bir üzüntüyle, ah neden ayaktasınız, dedi Zeynep. Aceleyle ayakkabılarını çıkardı. Torbalarını sehpaya koydu. Abartılı bir kaygıyla ayakta dikilen kaburgayı, kırılgan uyluğu süzdü. "Oturun oturun! Neden ayakta duruyorsunuz? Çok zayıf düşmüşsünüz. Gözleriniz... Gözleriniz bile yok olmuş. Hata ettiniz beni göndermekle." Karşı konulmaz bir heyecan vardı halinde. Mutfağa koşturup kaşık getirdi. "Bir sürü yemek yaptım size, hemen iyileşeceksiniz. Kendini bırakmak yok!" Çorba kabını açtı, mis gibi tavuk suyu kokusu, karabiberi fazla. İlyas'ın önüne diz çöküp kaşığı ağzına götürdü. İlyas dudaklarını bitiştirdi, istemem diyemedi. Zeynep ne kadar sevecen görünse de gözünün içinde buz kırığı tuhaf bir parlama vardı, dudağındaki gülücükle uyuşmayan donuk bir şey. İlyas ağladı ağlayacak, burun delikleri titredi, alnı kızardı, çenesi kasıldı. Zeynep bir ölüyü diriltmek istercesine, sanki o ölünün henüz çürümeye başlamazdan önce çürütmeye başladığı bütün iyi duyguları kendi bilişiyle tekrar yaratma hırsıyla kaşığı zorla İlyas'ın ağzına soktu, gırtlağına kadar itti. Yuttu mecburen, yutamadıkları çenesin-

den döküldü. Zeynep saplanan bakışlarını İlyas'ın dargın gözlerinden ayırmadan, eline bir peçete alıp çeneye akan çorbayı, ağız kenarlarına taşan salyayı abartılı bir şefkatle temizlemeye başladı.

—

Sülün

TÜYLERİ YOLMAYA başlamadan önce, önünde uzanan rengârenk kuşun ölüsüne birkaç saniye bakarak, barut kokulu av utkusunu, onu vurduğu ilk ânı, kuşun ağaç dallarına çarpa çarpa düşüşünü bir kez daha anımsadı. Kuş, tuhaf bir ses çıkarmıştı, su sızıntısı gibi, içli ve ılık. Kırmızı tüylerle çevrelenen gözleri, kıvılcım denli küçük, sivri, tehlikeliydi... Yere düştüğünde, son bir kurtuluş umudu içinde kanatlarını gelişigüzel çırparak uçmaya çabalarken, avcı ayaklarından kavradığı gibi onu eve getirmişti. Yol boyunca aynı ses, aynı sızlanma... Gölden kente gelinceye değin, kuş ölümcül bir yara almadığından olacak, hem avcı, hem av, gitgide şiddetlenen ağrıyı birlikte çekerek, aynı dayanılmaz sızlanışın birer parçası oldular. Avcı, kuşu avlamak yerine acı vermek niyetiyle yaralamıştı sanki; kendi kanayışını, dünyalar güzeli başka bir canlının narin gövdesinde seyretmek için...

Kuşun sızlanışı, çocukluğundan bu yana sürekli işittiği, sinir bozucu bir biçimde kulaklarında çınlayan tanıdık bir kadın sesiydi. Ekşiydi bu ses, açık saçık sözcüklerle tınlardı. Sonunda, kuşun sızlanışı kesilince, Avcı, sülünün öldüğünden emin olmuş –belki de kuş ancak öldüğünde gerçek bir sülündü– ve sözde acıyı dindiren bir engizisyon celladı edasıyla atmayan damarı keserek vicdanını kandırmıştı; ölüyü bir daha öldüren bütün zalimler gibi. Olsa

olsa sülünün etini mundar olmaktan kurtaracak denli derin bir bıçak çiziğiydi yaptığı. Sülünün kanı iplik inceliğinde sızarken, annesini düşündü. Rengârenk kuş tüyleri üstünde yarı çıplak, cansız bir biçimde uzanan, saman sarısı bir kadındı hayalindeki.

Sülünü boylu boyunca soğuk mermerin üstüne yatırdı. İlkin, sülünün düştü düşecek sarkan başını tutup koparmayı içinden geçirse de başsız bir ölünün iyesiz bir adıl olacağını sezinleyerek vazgeçti. Sülünün alev rengi ibiğini, başının üstünde sallanan tüylü tacını görmeden ona dokunamazdı. İki kanadı tutup genişçe açınca göğü sarmalayacak kemikli bir kucağın içinde buldu kendini. Soluk alamadı. Dikkatle, tek tek kanatlardaki telekleri yolmaya başladı. Her bir teleği çekip maviden eflatuna, eflatundan ateş rengine aynı renk dizilişiyle, mermer setin üstünde yan yana dizmeye koyuldu. Sıkılınca tutam tutam tüyleri yolmaya başladı. Sülünün nokta nokta kelleşen yağlı derisi içini bulandırıyordu. Görmemesi gereken bu gizil çıplaklığın karşısında, kötü bir nişancı da olsa, yaşını başını almış meslek sahibi bir erkek olarak, ışığa yakalanan ürkek bir tavşan denli umarsızdı. Sık sık kapattı gözlerini. Sık sık. İstenci dışında gelişen ve hazla acıyı bir arada hissettiren bir devinimin sabırla sonunu beklerken, boynundan kasıklarına akan sıcaklığın iğneli sancısıyla korkunç bir utanca saplandı. Çok büyüktü utancı, çok derin, çok sıcak... Islak!

Giderek kelleşen sülünün etinden yükselen tozlu rüzgâr kokusu, onu uzak geçmiş gecelere götürdü. Uykunun en derin ânında birdenbire uyanır, bir mengenenin arasında sıkışmış bir durumda bulurdu kendini. Düşlerinde büyüleyici güzellikte bir sülün görmektense huzur veren kapkara bir uyku istemişti hep. Ama şimdi, sülünden her bir tüyü koparışta, o anda oradan yükselip uçacakmışçasına özgürlüğü duyumsayacağını sanmıştı, ama gene o uykusuz gecelere dönüyordu. Oysa onu avcılığa sürükleyen, güzelliğiyle onu çocukluğuna tutsak eden iki kanatlı arzuyu, kâbusların-

daki kuşu vurmuştu işte. Annesinin mücevher kutusunun kapağına işlenmiş, yaldızlı gözleriyle ruhunu delen sülünü...

Çocukken, kutuda saklanan pırlanta yüzüklere, elmas küpelere, tedavülden kalkmış bozuk paralara göz atmak yerine, kapaktaki sülünü, sülünün sanki yeryüzünde göründüğü o biricik ânı incelemiş; onu mineli ahşap yüzeyden kazıyıp kendi yüreğine işleyerek, avlamak istediği sülünü asla aklından çıkarmamıştı. Yetişkinliğe erişip eline tüfeği aldığından beri, her bahar göle gidip yumurtalarından uzağa uçmuş dişi bir sülünün yargıcı gibi beklemiş, bekledikçe içinde mayalanan suçluluk duygusuyla biraz daha öldürücü, biraz daha zalim olmuştu. Şimdi yoldukça sülünü, sülünden arta kalan yağlı ve tombul bir gövdenin üstünde bir tüy gibi hafifleyip uçuşacağı yerde, kanı hızla pıhtılaşan hantal bir cesetti artık.

Durakladığı bir sıra, içindeki uğultuyu bastıran gürültüyü fark etti: onu iç âleminden koparan sinir bozucu bir motor sesi. Mutfağın havalandırma aygıtını ne zaman çalıştırdığını anımsayamadı. Başını kaldırdığında büyük bir dehşete kapıldı. Aman Allahım her yerde sülün tüyleri! Mutfak dolaplarının üstünde uçuşan, perdelere yapışık, en küçük bir devinimde oradan oraya havalanan yüzlerce telek. Başında, göğsünde, hatta sakalında, saçlarının arasında, kadife pantolonunun üstünde, her yerde, mutfağın dört bir yanında bir sülün sürüsü. Kırmızı, mavi, beyaz, eflatun tüylerin ortasında nereye kaçacağını bilemeden, çılgın bir karnaval konvoyunun altında ezilmek üzereydi. Kazağının kırışıklıklarına yapışan ince tüyleri tek tek toplamaya kalkıştı, ama saçlarını temizlemeliydi önce, yok yok kulaklarında acayip bir kaşıntı var, kulağından içeri mi girdiler yoksa? Sülünü yolmayı bırakıp sülünden yolduğu tüyleri gittikçe büyüyen bir tüy yumağı halinde havadan toplamaya başladı. Tavanda, sakalında, havalandırmadan gelen esintinin vurduğu her yerde, mavi sülünler, kırmızılar, tiz ötüşlü beyazlar, bir bir sülünler, başka başka sülünler... Yarı çıplaktı asıl sülün, ve

sanki biraz ölmüş. Avcıyla hesabını kapatmamış, gözleri hafif aralık, kesik boynu aşağı sarkık, benden kurtulamayacaksın dercesine yıllardan beri avcısını delirten tümceyi tamamlamak üzere. Mücevher kutusunun kapağındaki gibi avcı avından korktuğu sürece avlanamayacağını söylercesine kendinden emin. Avcı, gövdesine yapışan sülün tüylerinden kurtulmaya uğraştıkça, büyük bir sürek avında dili dışarı sarkmış köpekler tarafından kovalandığı sanrısıyla sonunda çıldırdı!

Başına toplanan tüylerden kurtulmak için mutfağın ortasında debelenip tuhaf homurtular çıkarırken, annesi içeri girdi. Topuz çubuğuyla şöyle bir toplamıştı saçlarını. Çiçek desenli ipek sabahlığından dışarı fırlamış sönük göğüslerini, çilli bağrını, yırtmacından görünen pörsük baldırlarını sakınmaksızın geniş ve fazla rahat bir yürüyüşle oğlunun yanına geldi. Yüksek ökçeli terliklerinin üstünde her şeyin sahibiymişçesine durup baygın bakışlarla, bir süre ortalıkta uçuşan sülün tüylerini izledi. Mermer tezgâhta göğsü ve kanatları yolunmuş sülünü görünce, kazaya kurban gitmiş bir yabancının acıklı görüntüsüne bakar gibi sıkıntılı, votka kokulu bir iç geçirdi. Ruhsuzca... Tüy girdabına kapılan oğlu, aksırıklara boğularak suçlu gözlerle kıpkırmızı bakıyordu ona. Yüzünde mahcup, yenik bir kızarıklık. Oyunu kaybetmiş küçük bir oğlan gibi her an hıncından zırlamaya hazır, hatta gülünçtü. Yavaş yavaş oğluna yaklaştı kadın. Yüzünde alaycı bir kıvrım; rahat, kapkara bir öğle uykusu sonrası göz altları iyice torbalanmış. Net ve kesin bir şey söyleyeceğini göstermek için sağ elini kaldırdı. Ayaklarını sürüyerek geriledi oğlu. Ellerinde tutam tutam sülün tüyleri... Gün geçtikçe yaşlanan, yaşlanmasına karşın oğlunun hızla çöküşünü kendi yaşlılığının doğal bir uzantısı gören kadın, yıllardır uykusuz kalan oğlunun dargın gözlerini umursamadan gülümsedi.

Kadın, oğlunun saçına takılmış bir teleği ince bir el hareketiyle yavaş yavaş, olabildiğince abartılı bir biçimde alırken, alçak bir

sesle "Her yeri dağıtmışsın, topla hemen," dedi ve der demez avcıya arkasını döndü. Uzun sabahlığının eprimiş etekleri ayaklarına dolanmasına karşın kıvrak adımlarla mutfaktan çıkarken, oğlunun duymaya katlanamadığı o son tümceyi de söyledi: "Sen de yıkan artık, temizlen! Leş gibi ter kokuyorsun..." Kadının bir sülün yahnisi daha yiyecek hali kalmamıştı.

—

Çöpçüler

GÜRÜLTÜYLE sokağımıza sokulanın, tam uyanma eşiğindeyken gördüğümüz karmaşık düşlere çelik gürültülerle dadananın, yatak odalarımıza dalarak uykularımızı delenin bir çöp kamyonu olduğunu, yalnızca bir an için biliriz. Öğleden sonra, ağzına dek çöple dolmuş bir kamyon yüzünden o sabah ekşi bir suratla yatakta debelendiğimizi doğal olarak anımsamayız. Ancak, sokağımızdaki çöp konteynırlarının birinde bileğinden kesilmiş bir el bulunduğunu öğrenirsek o kesik elin üstümüze bıraktığı tedirgin edici duygulardan ötürü her şeyi bilmek isteriz: Her ayrıntıyı, kamyonun geliş saatini, hangi varilden çıktığını, elin sahibini, adresini hatta, bir de kopuş nedenini. Üstelik bütün bu ayrıntılara kafa yorarken, o eli ilk görenlerin kimler olduğunu, yani çöpçüleri, adları artık Hasan mı Celal mi neyse, bir türlü aklımıza getirmeyiz. Büyük olasılıkla belediyeden bir tanıdık bulmuş, sağcı sendikalardan birine kapılanmış, köy kökenli, koca burunlu, bozuk ağızlı bu iki adamı, büyük kauçuk eldivenleri, giyindikleri belediye armalı turuncu tulumlarıyla nerde görsek hemen tanırız, ama ne yazık ki başka giysiler giyinmişlerken bir türlü kim olduklarını çıkaramayız. Hasan'la Celal'in yüklendiği rol böylece kendiliğinden düşer, geriye yalnızca kesik el kalır. Biz meraklılar, içli, iyi yürekli insanlar toplamı, kesik elin onlar olmadan bir türlü anlamlı olama-

yacağını atlayarak, çıkışsız bir labirent bulmacanın sözümona kestirme yollarını birkaç bin defa geçerek, bitmek bilmeyen dolambaçlarda sürüklenerek sorduğumuz soruları bile unuturuz. Kısacası bu sorular, Hasan'la Celal olmadan yanıtlanamaz. İmgelemimizde bir tek görüntü vardır: Geceyarısı, telaşlı ayak seslerini işitiriz ilkin. Fazla gürültü çıkarmamak için parmak uçlarında yürüyerek çevresine bakınan bir adam belirir köşede. Şiddeti bir kadına yakıştıramadığımız için, gelenin bir adam olduğunu düşleriz nedense. Sokak lambasının altından geçmemeye dikkat ederek çizdiği geniş sarmallarla yoluna devam eder. Arada bir pencerelere göz atar. Çöp yığınlarını görür görmez oraya yönelir. Konteynırların kapaklarından torbalar taşmıştır. Yakında bir yerde külrengi şişmanca bir kedi uyuklar. O bölgenin kendisine ait olduğunu göstermek için fosforlu gözleriyle tıslar, iyice gerinerek tırmık izi dolu bir savaşa hazırlar kendini. Kan sıçramaları vardır adamın üstünde, ağzında bir çığlık yankısı saklar. Kan kokusunu alan kedinin korkunç bakışlarından ürker. Onu eliyle kovalarken yanlışlıkla bir pet şişenin üstüne basar. Korkunç bir çatırtı deler geceyi. İç cebinde hâlâ ılık olan bir şey saklıdır; eprimiş bir havluya sarınmış kesik bir el. Şöyle bir atıverir önce, sonra kedilerin ortaya çıkarabileceğini düşünerek torbaların altına tıkıştırır. Hızla uzaklaşmaya başlar, dayanamaz, geri döner. Kolunu olduğu gibi çöpün içine daldırır, en diplere sokar kesik eli. Vıcık vıcık tiksindirici artıklar yapışır her yerine. Gözü pencerelerdedir, perdelerin arasından sızan kırmızı ışıkları seçer. Pencereler gözlere, binalar gövdelere dönüşür. O an yıldızların kalabalığıyla sarıldığını duyumsar. Işıldaklarla dolu korkunç bir kalabalık. Her yerde tanıklar, her yerde kediler... Arkasına bakmadan koşarak uzaklaşır. Bütün bu olanlar hepimizin ortak görüntüsü. Yalnızca onun gelişini, atışını, gidişini düşleriz o kadar. Yaşını, giyimini, buzlu gözlerini görmek bile istemeyiz. Bir eli eksik olan cesedin –ölü olduğunda ısrarlıysak tabii– yüzünü görmeden, katilini gözümüzde canlandıramayız nedense. Aksi gibi o yüzler hep yanıltır bizi. Düşündüğümüz gibi

vahşice bakan, yaptığı işle övünerek kanlı dişlerini gösteren canavarımsı bir yüz görmek isteriz. Oysa onlar yalnızca biraz eğik, biraz da şaşkındırlar. Onları asla tanıyamayız. Gün doğar doğmaz sokakları fetheden o büyük kamyon yaklaşır sonra. Hasan'la Celal kamyonun arkasındaki çöp kepçesinin çıkıntılarına çıkmışlardır. Uykusuzluk çatal çatal batar gözlerine. Kedilerin, kâğıt toplayıcılarının deşmesiyle yola dağılan çöplere odaklanmışlardır. Ağzı sımsıkı bağlanmış torbaları çok severler. Dağınık kadınların çöpçülerden utanmazlığını ele veren kanlı tamponlardan, boklu çocuk bezlerinden nefret ederler, bir de cam kırıklarından. Her mahallenin çöpleri ayrı ayrıdır; kokularına, çeşitliliğine, meyve kabuklarına göre değişkenlik gösterir. Ama insanın çöpten bir an önce kurtulma isteği kentin tüm yerleşimlerinde hep aynıdır. Çöpçüler, kendilerini sokak kedileri kadar değersiz hissetmeseler de çöplerden kazandıkları yaşam bilgisini bir türlü iletememekten ötürü biraz güceniktirler. Gördükleri her parçanın, kırık bir oyuncağın, pizza kutusunun, ilk sayfaları özenle yazılmış gerisi boş bırakılmış ajanda defterlerinin anlamını kolayca çözemeseler de çöpün ait olduğu dünyayı basitçe tanımlayacak bir sezgi içlerinde her zaman vardır. Çöpçülerin derdi olsa olsa çöpten adam olmadıklarını belirtememektir. İşin en acı yanıysa böyle bir fırsatı yakalayamayacak olmalarıdır. Neyse. Çöp kamyonu sokağa girer. Kamyonun arka basamaklarında Hasan'la Celal ekşi bir suratla çevreye bakınmaktadırlar. Bizler kamyon hırıltısının sekteye uğrattığı düşlerimizin devamını görmek için yarı uyanık bir halde gerisini kurgulamaya başlarız. Kamyon çöp varillerinin önünde duraklar. Hasan'la Celal aşağı atlayıp el birliğiyle bir konteynırı kaldırıp kamyonun çöp kısmına boşaltırlar. Gözlerine bir şey ilişir, birbirlerine bakmazlar. Eprimiş kanlı bir havlunun yanında kesik bir kadın eli... Parmakları içeri doğru kıvrılmış, katilini tırmalamak istercesine pençeleşmiş, tırnakları kırılmış, zavallı bir kadın eli. Eli görünce Hasan'ın midesi bulanır. Gördüğü şeyin gerçek bir insan eli olduğunu havludaki kana bakarak ancak birkaç saniye içinde kav-

rar. Elin kesik yerinden dışarı taşan et parçalarını, tendon uçlarını, damarları bir şeye benzetir. Hayal kırıklığı gibi, öfke gibi iç burkucu bir şeye. Bir sürü el üşüşür beynine. Kendini bildiğinden beri tanıdığı bütün kadın ellerini anımsar. O ellerden biri içlerinden uzanarak boynuna sarılır. İlk sözlüsü Ayşegül'ün elidir bu. Askerdeyken yolunu gözlemeyen, onu mektupsuz bırakıp gece uykularını bölen, dünyada başka adam yokmuş gibi gidip av arkadaşı dayı oğluyla evlenen, çekik gözlü sevgilisini anımsar. Celal'se eli bir ele benzetemez pek, hayvan ölüsü gibi bir şey sanır ilkin. İnsan gövdesinin en maharetli parçasının böyle yalvarırcasına kasılacağına inanmak istemez. Ölümü aklına getirmez nedense. Olsa olsa bir kaza ya da hunharca bir cezalandırmadır bu. Yine de elsiz kadını her gün biraz daha öldürecek sakat kalmış bir yaşamanın eksik parçasıdır gördüğü. Birdenbire hiç yeri yokken Lütfiye gelir aklına. Bir kez bile onu kucağına oturtmayan, en ağır yükleri ona taşıtan, onu hep gezmelerde unutan, pazarlarda yitiren annesini anımsar. Hep büyük oğlunu gözetmiş, sıra kendine gelince sürekli teğet geçmiş, yıkamak için bile ona dokunmamış bir kadındır Lütfiye. Salt o kadın yüzünden şimdi çöplere uygun çöpten bir adam olarak tanındığına inanır. Bir de bağcıklı ayakkabılardan neden nefret ettiğini artık daha iyi anlamaktadır. Hasan'la Celal birbirlerine bakmazlar. Kesik eli çöplerin arasından çıkarıp incelemeye koyulmazlar. Hatta ikisi de aynı şeyi gördüklerinden habersizdirler sanki. Ya da öyle olsun isterler. Bizler yatağımızda uyuyoruzdur, yarım kalan düş parçalarının bulanık görüntüleriyle oyalanırken bir an önce bu gürültünün dinmesini isteriz. Hasan boş konteynırı yerine koyup çöp kepçesinin arkasına çıkar. Ağır ağır başka bir çöp tepesine doğru ilerlerken durduk yerde Ayşegül'ü anlatmaya koyulur, Celal'se Lütfiye'nin ona yaptıklarından söz etmek için sabırla sırasını bekler. Hasan bir sigara yakar, Celal'in gözleri dolar, koluyla burnunu siler. Bizler uyuruz. Uyandığımızdaysa yeni bir günün tatlı boşluğu vardır gözlerimizde. O günün herhangi bir acıyla dolup dolmayacağını bilemeyerek taze bir baş-

langıcın içindeyizdir. En az çöp kamyonunun sürücüsü üçüncü adam kadar o an için her şeyi unutmuşuzdur.

25 Şubat - 2 Mart 2002
Gümüşsuyu

SEMA KAYGUSUZ
DOYMA NOKTASI

"Uzattı elini, o koca meyveyi tuttu bıraktı, parmak uçları tekrar hissetmeye başladı. Tatlı bir koku yayıldı havaya, şekerli, ateş rengi bir şeftali kokusu. Onu avuçlarına alıp tarttı. Utanmamıştı şeftali, öptü kadının ortaparmağının ikinci eklemini. Bir gıdıklanma geldi kadına, bir istek, bir cesaret... arsızca ısırdı şeftaliyi sol yanağından. Söyleşmeler, fısıltılar dökülüverdi ardı ardına. Her ikisi de gevezeleşti birden. Biri koparıyor, ne kadar aldın diye bakıyordu öteki. Biraz duraladı kadın, ilk ısırığın karnında açtığı serin yolu duyumsadı, şeftalinin etini burnuna yaslayarak bir süre kokladı. Burnu kanatlanıp tekrar kondu yerine."

Doyma Noktası'nda açlık, avlanmak için inin[illegible]i bir hayvanın ruhu gibi geziniyor öyküler arasın[illegible] on-dan kurtulmanın sandığımız kadar kolay o[illegible]oruz. Öc alma, düşmanlık ve kötülük, ama aynı z[illegible] acı-ma, masumiyet ve iyilik öylesine içimizde ki, [illegible]sın-da o irkiltici, tuhaf suçluluktan kaçınmak imk[illegible]

THG
693101
CYB

Metis Edebiyat
ISBN-13: 978-975-342-994-8

9 789753 429948

Metis Yayınları
www.metiskitap.com